

ROLUL ONU ÎN GESTIONAREA CONFLICTULUI RUSO-UCRAINIAN

Camelia Seracin,
Relații Internaționale și Studii Europene,
promoția 2022-2025,
camellia.seracin04@e-uvv.ro

ABSTRACT:

Obiectivul general al lucrării este o analizare a reacțiilor și poziției prin rezoluțiile adoptate de principalele organe ale ONU – Consiliul de Securitate, Adunarea Generală și Curtea Internațională de Justiție în contextul conflictului ruso-ucrainean, prezentarea cadrului instituțional și juridic al ONU cu privire la menținerea păcii și securității internaționale, și evaluarea eficienței și limitele acțiunilor întreprinse de ONU în gestionarea conflictului ruso-ucrainean, inclusiv blocajele care rezultă din dreptul de veto datorat membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate. Această lucrare de licență a încercat să răspundă la întrebări care sunt structurate pe capitole, astfel în primul capitol sunt prezente întrebările: „Cum a evoluat de-a lungul timpului Peninsula Crimeea și Ucraina sub influența Rusă”; „Politicile de rusificare cu care operează Rusia dintotdeauna și prin intermediul căror instrumente se realizează în practică”, cel de-al doilea capitol a vizat întrebările: „Care au fost cauzele și consecințele Revoluției Portocalii”; „Motivele și consecințele anexării Crimeei de către Rusia”, cel de-al treilea capitol am abordat întrebări mai tehnice cu privire la structura organizațională internațională ONU: „Care sunt principalele organe ale ONU și care sunt responsabilitățile lor?”; „Care e rolul Consiliului de Securitate?”; „Care este rolul Adunării Generale?”. Iar în ultimul capitol, destinate studiului de caz, explorează întrebările despre „Cauzele și factori care au dus la conflictul ruso-ucrainean 2022”; „Care au fost organele operaționale ale ONU implicate în mod direct în gestionarea conflictului”; „Ce alți actori au intervenit în gestionarea conflictului”; „Limitele de gestionare ale Consiliului de Securitate și Adunarea Generală”.

Cuvinte cheie: geopolitică, război, revoluție portocalie, sfere de influență, organizații internaționale

INTRODUCERE

Având în vedere evenimentele care au luat amploare după pandemia SARS COVID-19, și care au tulburat atât societățile naționale în mod direct, cât și arhitectura scenei internaționale în mod automat, astfel putem afirma că ordinea globală a fost zdruncinată într-un mod fără precedent, care a pus la încercare instituțiile și normele existente și a expus vulnerabilitățile structurale a sistemului internațional care a produs la rândul său o reconfigurarea echilibrului de putere într-o manieră agresivă, care redefinesc relațiile internaționale.

Tema acestei lucrări „Analiza implicării Organizației Națiunilor Unite în conflictul ruso-ucrainean și eficiența mecanismelor sale de menținere a păcii și securității internaționale”, abordează modul în care actorii statali internaționali

și actorii non-statali internaționali se comportă pe scena internațională. Instituția Organizației Națiunilor Unite, responsabilă de a interveni în gestionarea conflictelor internaționale – conflictul ruso-ucrainean, evaluează și analizează modul în care instrumentele au fost aplicate cu privire la combaterea acțiunilor violente și de agresiune întreprinse de Federația Rusă și eficiența acestora în gestionarea păcii și securității internaționale în ordinea globală, dat fiind structura organizațională a Consiliului de Securitate și Adunarea Generală.

Dat fiind faptul, că, sunt studentă în cadrul specializării Relații Internaționale și Studii Europene, și faptul că acest subiect este de actualitate, mi s-a părut mai eficient și relevant alegerea acestei analize a subiectului cu titlul „Rolul ONU în gestionarea conflictului ruso-ucrainean”, cu tema

„Analiza implicării Organizației Națiunilor Unite în conflictul ruso-ucrainean și eficiența mecanismelor sale de menținere a păcii și securității internaționale”, ipoteza „Eficiența mecanismelor ONU de soluționare a conflictului ruso-ucrainean” care va confirma dacă analiza va admite un blocaj asupra din cauza dreptului de veto, și obiectivele sunt „Analiza rezoluțiilor adoptate de principalele organe ale ONU, respectiv Consiliul de Securitate și Adunarea Generală”, „Analiza eficienței și limitelor ONU în gestionarea conflictului ruso-ucrainean”. Datorită și relevanței în această zonă științifică a relațiilor internaționale și relevanței conflictului ruso-ucrainean și menținerea păcii și securității internaționale, și totodată pentru că s-ar potrivi să aplicăm practic, într-un mod concret, aprofundarea cunoștințelor dobândite pe parcursul celor trei ani de studii universitare. Pe parcursul studiului individual, structura acestei lucrări a suferit modificări și ajustări cu privire la întrebările pe care le-am analizat. Prin această lucrare îmi propun să demonstrez cât de eficiente sunt mecanismele de soluționare a conflictelor internaționale, în concordanță cu studiul de caz al acestei lucrări de licență, și anume a conflictului ruso-ucrainean 2022 din partea ONU. De asemenea, să demonstrez dacă intervențiile organelor principale în intervenții de menținere a păcii și securității internaționale prin Consiliul de Securitate, Adunarea Generală, Curtea Internațională de Justiție au fost eficiente, și dacă nu au fost eficiente, din ce cauză s-a produs un blocaj la nivelul acțiunilor acestora, precum și limitele acestora.

Lucrarea evidențiază un scurt context istoric al regiunii Peninsula Crimeea și Ucrainei în relație cu dinamica relațiilor cu Federația Rusă în impactul produs pe scena globală. Încă din perioada post - 2000, aceste două regiuni au fost puncte de central a competiției geopolitice între Occident, SUA și Rusia, ceea ce a dus la accelerarea transformării de balanță a echilibrului a puterii în spațiu regional. Totodată au existat factori care au dus la evenimentele post-2000 în spațiul Ucrainean și Peninsula Crimeea, și mai apoi factori declanșatori care au dus la deteriorarea păstrării unui dialog pașnic în urmărirea intereselor proprii, precum și erodarea interdependenței de Federația Rusă care a dominat percepția acestor două regiuni pe parcursul a multor secole. Iar într-un final din ce cauză s-a produs acest conflict ruso-ucrainean care a reprezentat un punct de ruptură asupra securității internaționale și a deteriorării ordinii globale, și recurgerea la acțiuni ostile în relație cu ceilalți actori statali și non-statali, și la acțiuni agresive de înarmare și forțe

armate asupra teritoriul Ucrainean, precum și criza energetică produsă în Europa.

Obiectivul general al lucrării este o analizare a reacțiilor și poziției prin rezoluțiile adoptate de principalele organe ale ONU – Consiliul de Securitate, Adunarea Generală și Curtea Internațională de Justiție în contextul conflictului ruso-ucrainean, prezentarea cadrului instituțional și juridic al ONU cu privire la menținerea păcii și securității internaționale, și evaluarea eficienței și limitele acțiunilor întreprinse de ONU în gestionarea conflictului ruso-ucrainean, inclusiv blocajele care rezultă din dreptul de veto datorat membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate.

Această lucrare de licență a încercat să răspundă la întrebări care sunt structurate pe capitole, astfel în primul capitol sunt prezente întrebările: „Cum a evoluat de-a lungul timpului Peninsula Crimeea și Ucraina sub influența Rusă”; „Politicile de rusificare cu care operează Rusia dintotdeauna și prin intermediul căror instrumente se realizează în practică”, cel de-al doilea capitol a vizat întrebările: „Care au fost cauzele și consecințele Revoluției Portocalii”; „Motivele și consecințele anexării Crimeei de către Rusia”, cel de-al treilea capitol am abordat întrebări mai tehnice cu privire la structura organizațională internațională ONU: „Care sunt principalele organe ale ONU și care sunt responsabilitățile lor?”; „Care e rolul Consiliului de Securitate?”; „Care este rolul Adunării Generale?”. Iar în ultimul capitol, destinate studiului de caz, explorează întrebările despre „Cauzele și factori care au dus la conflictul ruso-ucrainean 2022”; „Care au fost organele operaționale ale ONU implicate în mod direct în gestionarea conflictului”; „Ce alți actori au intervenit în gestionarea conflictului”; „Limitele de gestionare ale Consiliului de Securitate și Adunarea Generală”.

METODOLOGIA CERCETĂRII

Această lucrare de licență cuprinde niște concepte multidisciplinare teoretică științifică din domeniul relațiilor internaționale pentru a clarifica această tematică, și care examinează relația dintre Peninsula Crimeea, Ucraina și Rusia, și modul în care interacționează ONU în raport cu actori statali internaționali. Obiectivul acestei lucrări nu este de a prezenta un cadru statistic a evenimentelor, ci mai degrabă a descifra modul în care operează ONU pe scena globală în context conflictual, prin mecanismele sale de menținere a păcii și securității internaționale prin organele principale Consiliul de Securitate, Adunarea Generală, Curtea Internațională de Justiție.

Conceptul de relații internaționale se concentrează exclusiv pe raporturile dintre entitățile politice suverane, actori statali internaționali care sunt statele, dar există și actori non-statali internaționali – corporații, organizații internaționale, entități transfrontaliere ce acționează în nume propriu și invadează un spațiu transfrontalier rezervat acțiunii etatice.⁴¹⁴ Precupările relațiilor internaționale (RI) se rezumă la natura relațiilor dintre state, cauzele războiului, probleme legate de pace, cooperare internațională, recunoaștere actorilor internaționali, așezate în jurul centrului de putere ca putere-forșă, putere-influență în relație cu domeniul științelor politice.⁴¹⁵ „E o politică internațională - deciziile guvernelor privind acțiunile lor față de alte guverne. Totuși, până la un punct, domeniul este interdisciplinar, legând politica internațională de economie, istorie, sociologie și alte discipline.”⁴¹⁶ „Cercetătorii privesc, adesea, relațiile internaționale în termenii unui amestec de conflict și cooperare în relațiile dintre națiuni, astfel înțelegerea RI necesită o cunoaștere atât descriptivă, cât și teoretică.”⁴¹⁷

Prin prisma RI, se adoptă o metodologie care încorporează o analiză instituțională care examinează modul în care structura - Consiliul de Securitate și Adunarea Generală și normele de lucru ale ONU influențează dinamica conflictului în încercarea de a menține pacea și securitatea internațională. Este evidențiat rolul organizațiilor internaționale în medierea conflictului internațional ruso-ucrainean și a cooperării între state – între Ucraina și Federația Rusă, cât și limitele acțiunile generate de dreptul de veto pe care Federația Rusă îl ocupă în organul de lucru Consiliul de Securitate ca membru permanent care paralizează rezoluțiile impuse și interferează între interesul decizional al ONU. În această concept include și teoria realistă – „una dintre paradigmele centrale ale domeniului RI, ce structurează înțelegerea evenimentelor, conceperea și desfășurarea politicii externe, configurarea conflictelor internaționale”⁴¹⁸ care vizează natura umană „omul este rău, egoist și supus unei înclinații naturale către căutarea puterii, a dominației; ca atare, el trăiește într-o permanentă nesiguranță, fiind marcat de o profundă neîncredere în oameni și suspiciune la adresa celorlalți”⁴¹⁹ în concordanță cu perspectiva

instituțională⁴²⁰ „de coordonare a politicilor, creată de interdependență ca solvent al conflictului și creator de cooperare”⁴²¹, prin analiza balanței de putere și a actorilor internaționali, precum și capacitatea sistemului de gestionare crizelor de securitate globală din partea ONU. Această abordare permite înțelegerea complexității cu care se confruntă ONU în gestionarea conflictelor internaționale și motivațiile Federației Ruse de a acționa într-un mod agresiv, punând în cumpănă relația dintre cooperarea instituțională, interesele naționale a statelor membre și dinamica de putere a statelor.

CONTEXTUL GEOPOLITIC

1.1 PENINSULA CRIMEEA, RELAȚIA CU UCRAINA ȘI INFLUENȚA RUSĂ

Peninsula Crimeea este situată în zona central-nordică a Mării Negre, la joncțiunea cu Marea Azov, suprafața geografică este de 26.000 km², populația de circa 2,5 milioane locuitori, cu majoritate etnică rusă prin mijloace de politică agresivă de rusificare. „Poziția Crimeei geografică a determinat constanta istorică a acesteia, a constituit un loc strategic situat în regiunea Marea Neagră, prin urmare a devenit obiectivul principal al luptelor de hegemonie în cadrul forțelor externe.”⁴²² Datorită punctului strategic major, Crimeea joacă un rol esențial în rutele comerciale de tranzit dintre China și Asia Centrală către Occident, care treceau prin Marea Neagră și Marea Mediteraneană, dintre popoarele stepei (între poporul orthodox, poporul catholic și islamul otoman), astfel, dat fiind lupta pentru hegemonie, peninsula Crimeea, a fost suspusă unor successive asediări și control de către imperiile apuse. Imperiul Rus cu ajutorul acestei peninsule își proiectează o putere navală la Marea Neagră, scopul central fiind porturi cu acces la mările și oceanele calde, cu obiectivul urmărit de către Imperiul Țarist, politica de externe fiind cucerirea unor strâmători, (Bosfor și Dardanele) precum și scoaterea influenței Imperiului Otoman din poziția de hegemon al poziției geopolitice. Crimeea devenind de la un spațiu cu dominare musulmană la ocupație creștin-ortodoxă, sub influența rusă.⁴²³

⁴²⁰ *Ibidem*.

⁴²¹ Keohane, O. Robert, *After hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy*, Editura Princeton University Press, New Jersey, 1984, p.8.

⁴²² Șiman, Augustina, „Problema Crimeei, de la origini până la Curtea Internațională de Justiție: Aspecte de drept Internațional”, *Revista Institutului Național al Justiției*, NR. 2 (49), 2019, p.42.

⁴²³ Blidariu, Sebastian, „Peninsula Crimeea și importanța sa

⁴¹⁴ Miroiu, Andrei, Ungureanu Radu-Sebastian, *Manual de Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 14.

⁴¹⁵ *Ibidem*, pp.11-12.

⁴¹⁶ Goldstein, G. Joshua, Pevehouse C. Jon, *Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2008, p.32.

⁴¹⁷ *Ibidem*, p.34.

⁴¹⁸ Miroiu, op.cit, p.95.

⁴¹⁹ *Ibidem*.

Hegemonia Rusă asupra Hanatului Crimeea a început în 1783, când Țarina Ecaterina cea Mare a proclamat extinderea autorității ruse, al cărui scop era ca controlul Rusiei Țariste și Hanatului Crimeea să fie cât mai persuasiv și eliminarea Imperiului Otoman din această cursă de dominație, prin negocierea cu tătarii de pe teritoriul Crimeei. Iar în 1792 prin Tratatul de la Iași a anexat definitiv Crimeea, demarându-se un proces de colonizare teritorială de emigranți ruși și ucrainieni, și cu eliminarea influenței Hanatului tătar, devenind toate aceste entități încorporate în jurul noi identități multi-etnic și multicultural, devenind astfel a fi caracterizați ca niste „mici ruși”. În acea perioadă a fost semnat acordul de la Pereyaslav care le-a oferit autonomie și libertate din partea Rusiei Țariste, dar acest acord a fost încălcat, oferindu-le la schimb ocuparea unor funcții importante în cadrul Rusiei Țariste.⁴²⁴ Toate aceste agresiuni produse de către Rusia Țaristă duc la amplificarea tensiunilor care în viitor vor avea consecințe greu de gestionat, și care va afecta atât spațiul teritorial al Ucrainei, cât și spațiul internațional. Dezvoltarea regiunii a fost influențată în mare măsură de vechile așezări ucrainene și grecești, iar mai apoi de tătari. În secolele XV-XVIII, regiunea a fost controlată de Hanatul Crimeei, un stat vasal al Imperiului Otoman, cu legături directe economice și politice cu Ucraina, Hanatul Crimeea a fost pătrunsă de o politică agresivă. Imperiul Otoman a fost un rival principal și inedit al Imperiului Țarist în parcursul acestora de a domina în fapt zona Nordul Mării Negre, până la anexarea de către Imperiul Rus în 1783, și a unei numeroase guvernări ruse pe o perioadă de două decenii, care în 1920 sfârșește ca devenind parte oficială a ceea ce avea să se numească mai apoi Imperiul Țarist, Uniune Sovietică.⁴²⁵

Platoul continental Europa, a ajuns în pragul unui prim război mondial, iar ulterior, la un al doilea război mondial, amândouă izbucnite în urma unor insuficiente negocieri diplomatice. În acest context, peninsula Crimeea a suferit o

geografică de-a lungul timpului”, *Security Brief*, Institutul pentru Studii Politice și Apărare și Istorie Militară, București, p.101, NR.1, 2023, pp. 11-12.

⁴²⁴ Danivol, Alexandru, „Peninsula Crimeea: Al doilea butoi cu pulbere.”, *Historia.ro*, link, <https://historia.ro/sectiune/general/peninsula-crimeea-al-doilea-butoi-cu-pulbere-576651.html>, accesat la data 20.03.2025.

⁴²⁵ Kyrychenko, Kateryna and Williams, dr. Paul R., „Crimea and Donbas Are Ukrainian: A Historical and Cultural Perspective”, *PILPG*, 3 february 2025, link, <https://www.publicinternationallawandpolicygroup.org/lawyer-justice-blog/2025/2/3/crimea-and-donbas-are-ukrainian-a-historical-and-cultural-perspective>, accesat la data 24.03.2025.

evoluție cu un destin definit de către rivalitățile marilor puteri, devine parte temporară a organului corporativ URSS (Uniunea Republici Socialiste Sovietice) sau Rusia, în 1921-1945 a organizat Crimeea ca fiind Republică Autonomă Sovietică Socialistă Crimeea (RASS), devine parte integrată a Republicii Sovietici Federative Socialiste Ruse (RSFSR), devenind o fortăreață în timpul revoluției bolșevice din 1917 și a forțelor anti-comuniste loiale țarului.⁴²⁶ Evenimentele prin care a trecut Imperiul Rus, ulterior respectiv Republică Rusă din anul 1917 cu Revoluția Rusă care a determinat modificări majore din punct de vedere politic și social, a rezultat un cadru incert cu privire la statutul Peninsulei Crimeea, care s-a confruntat cu noi aspecte politico-statale, și o reconfigurare a interesului sovietic cu privire la acest spațiu teritorial, fiind în anii interbelici ca o „casă de odihnă” pentru marile personalități politice ale Rusiei. Politica sovietică în perioada interbelică a vizat o strategie de naționalizare administrativ-teritorială masivă forțată spațiului Peninsulei, în ideea unei entități teritoriale autonome, folosită ca instrument de colonizare care a constat în o translocare a populației în zone slab dezvoltate, care va avea urmări pe tot parcursul dezvoltării acestei zone în încercarea afinității de autonomie și de identitate.⁴²⁷

După ce Revoluția din octombrie a pus capăt Imperiului Rus în 1917, tătarii rămași în Crimeea au declarat Crimeea ca fiind o Republică democratică independentă, și astfel peninsula a devenit pentru o perioadă scurtă de timp un stat suveran, sub denumirea de Republica Socialistă Sovietică Autonomă Crimeea, parte a Uniunii Sovietice. În 1991, urmare a prăbușirii Uniunii Sovietice, Crimeea a trecut în componența noii Ucraine independente. Totuși, dacă detaliem aspectul istoric în cauză, regiunea Crimeei a fost transformată într-o Republică Socialistă Sovietică Autonomă de către Sovietul Suprem al Republicii Socialiste Sovietice Ucrainene la 12 februarie 1991.⁴²⁸

Deși Crimeea este legată de sudul Ucrainei prin istmul Perekop, regiunea estică Kerci se află în apropiere de Rusia. Cu începerea anului 1991, după referendumul organizat în Ucraina și rezoluția adoptată ulterior, statutul Crimeei a suferit o altă schimbare, redevenind la statutul de republică autonomă, iar mai apoi, după disoluția URSS, acesta și-a păstrat acest statut de republică autonomă în cadrul Ucrainei independente.

⁴²⁶ Blidariu, *art.cit*, p.34.

⁴²⁷ *Ibidem*, pp.37-39.

⁴²⁸ Șiman, *art.cit*, p.43.

De asemenea, tratatul de anexare semnat pe 18 martie 2014 de guvernul rus și autoritățile din Crimeea, statutul peninsulei a fost schimbat la „republică”, aceasta alăturându-se celorlalte 21 de „republici” din cadrul Federației Ruse, formate acum din 84 de unități federale.⁴²⁹ Cu toate acestea, deși Rusia de la acea vreme domina prin spațiul Mării Negre și s-a folosit de ea, ca bază de proiectare a puterii militare cât și găzduirea flotei ucrainiene în Crimeea, acest fapt rezultă un simbol al puterii în fața marilor actori internaționali.

1.2 CONTEXTUL RUSIEI

Rusia de astăzi își găsește rădăciniile în Cronica Primară scrisă de Gerhard Friedrich Müller, considerată o sursă mai importantă, deoarece aceasta oferă o relatare a fondării istoriei timpurii ruse. Povestea sugerează faptul că fondarea statului rus, s-a realizat cu ajutorul chemării varegilor (vikingi scandinavi) de către triburile slave războinice din nord-vestul Rusiei în anul 862 și despre domnia lui Rurik asupra Novgorod, oraș comercial important, succedat de fiul său Oleg care ulterior a cucerit Kievul, înființând Rusia Kieveană, numit și primul stat Rus.

Poveste bazată pe fonduri mistice, fără o bază științifică clară, dat fiind lipsa de documente palpabile, bazându-se pe niște frânturi din cântece epice, poeme narative, florclor slav, vechi anale și texte religioase, care a stabilit legitimitatea politică a dinastiei Rurik ca agent tirmis de Dumnezeu pentru creștinarea ținutului, Rusia Kieveană fiind parte a planului divin.⁴³⁰ Structura politică a Rusiei Kieveane a fost bazată pe un concept că pământurile sale se aflau în custodia dinastiei, care în mod deliberat a convertit Rusia Kieveană la Biserica Creștină, oferind astfel un cadru politic religios și cultural uniform, precum și creștinizarea populației ulterior.⁴³¹ Rusia Moscovită a fost considerată cea de-a doua etapă de dezvoltare a Rusiei, după declinul Kievului, Moscova a devenit noul centru de putere, bazându-se pe același fond religios cultural moștenit, dar cu diverse grupuri etnice, o gamă largă de teritorii, culturii. Cea de treia etapă de dezvoltare a fost Imperiul Rus, o perioadă semnificativă istorică, care a marcat o transformare de la un stat regional la o putere imperială extinsă. Imperiul a fost

fondat de Petru cel Mare în anul 1721, prin reforme radicale de modernizare și extindere a Rusiei și cu ajutorul conducerii succesorilor săi, imperiul s-a extins masiv în Europa de Est în Ucraina și Peninsula Crimeea, și Asia. Uniunea Sovietică este noul regim care a luat locul conducerii imperiale, odată cu revoluția bolșevică condusă de marea personalitate politică rusă Vladimir Lenin care a dus la prăbușirea Imperiului cu abdicarea Țarului Nicolae al II-lea și a nobilimii ruse, care a avut drept cauză tensiunile sociale (lipsa drepturilor muncitorești), economice (sărăcie, inegalitate) și politice (lipsa de reprezentare, represiune) ale clasei proletariatului (muncitori industriali) în Rusia în secolul al XX-lea care au luat amploare.

Sistemul politic și economic aflat la putere după victoria războiului civil rusesc, datorat revoluției bolșevice a urmat un model socialist de naționalizare a fabricilor și comerț de piață, centralizarea puterii economice în mâinile statului preluat de la proprietate privată, permițând guvernului o redistribuire a bunurilor și producției către clasa muncitorească, având consecințe semnificative care au contribuit la consolidarea Partidului Comunist și instaurarea unui regim totalitar în anul 1921-1994, care a devenit obiceiul constant al suspiciunii și antagonismului internațional.⁴³² Prăbușirea Uniunii Sovietice la sfârșitul anului 1991 a dus la schimbări rapide și dramatice în sistemul economic, politic și societatea Rusiei, care sub conducerea lui Vladimir Putin a devenit un sistem aparent democratic, dar care este în esență, autoritar. Sistemul politic al Rusiei curente este un regim managerial autocratic centrat în jurul personalității președintelui Vladimir Putin manifestat prin centralizarea puterii politice într-un sistem multipartid gestionat de organizația Kremlinului în toate ramurile de acțiune a puterii: executive, legislative, judecătorească, cult al personalității, consolidarea controlului statului asupra societății și economiei.⁴³³

1.3 UN SCURT ISTORIC AL STATULUI UCRAINA

Statul Ucrainean poate fi definit prin două abordări conceptuale, prima abordare se face din spațiul teritorial delimitat și controlat de granițe politice de la începutul secolului XX-lea, care face referire la limitări geografice și teritoriale stabilite prin factori politici, care includ acorduri internaționale, negocieri.

⁴²⁹ Redacția, „De ce a renunțat Rusia la Crimeea în 1945?”, *Historia.ro*, 21 martie 2014, link, <https://historia.ro/sectiune/actualitate/de-ce-a-renunatat-rusia-la-crimea-in-1954-578898.html>, accesat la data de 24.03.2025.

⁴³⁰ Figes, Orlando, *The story of Russia*, Editura Bloomsbury Publishing Plc, Londra, 2022, pp.13-14.

⁴³¹ Freeze, Gregory L., *Russia: A history*, Editura Oxford University Press, New York, 2009, pp. 5-6.

⁴³² *Ibidem*, pp. 307-311.

⁴³³ „Russia”, *FreedomHouse.org*, link, <https://freedomhouse.org/country/russia>, accesat la data 27.03.2025.

Cea de-a doua abordare conceptuală, se va face din perspectiva teritorială abordată din punct de vedere etnolingvistică, care coinsistă la o anumită limbă vorbită de majoritatea populației sau de către o populație semnificativă. Spre deosebire de Peninsula Crimeea, Ucraina dispune de niște granite bine delimitate natural adevărate, situată la nord-est de Rusia, în nord cu Belarus, iar în vest cu Polonia, Slovacia și Ungaria, în sud-vest cu România și Moldova, și cu Marea Neagră și Marea Azov în nord, masa teritorială cuprinzând câmpii și podișuri.⁴³⁴ Ucraina s-a aflat sub dominația unor puteri străine, adică Polonia și Rusia pe perioade lungi de timp, ca urmare a istoriei sale dominate de influența unor imperii puternice, și a diverși factori, precum diviziune internă etnică, lingvistică, politic, dar și din lipsa unui ajutor internațional, Ucraina a fost adesea tratată pe plan internațional nu ca o entitate de sine stătătoare, ci mai degrabă ca un fel de anexă la o structură statală mai mare, fie ca o anexă la Uniunea Polonă-Lituaniană, Imperiul Rus care mai apoi a devenit Uniunea Sovietică⁴³⁵ Timp de douăzeci și unu de secole de dezvoltare, pe teritoriul ucrainean a fost martorul unei evoluții lente de la civilizația primitivă cu accent pe agricultură și la civilizație nomadă la societăți mai avansate care au încercat să creeze structuri de stat organizatorice și socio-economice la nivel central.⁴³⁶

„Pentru a avea o imagine mai clară asupra acestei țări să vedem câteva din datele istorice:

- Formarea Ucrainei a avut loc în anul 882 în timpul Rusiei Kieveane
- Cnezatul Galiției a avut loc la 1199
- Republica Națională Ucraineană a fost fondată în 1917
- Declarația de independență a Ucrainei a fost dată la 30 iunie 1941
- Independența față de U.R.S.S. a fost înfăptuită la 24 august 1991”⁴³⁷

Perioada de după 1917 Ucraina a fost încorporată în Rusia sovietică, iar în 1941 i s-a acordat statutul de republică independentă. După 50 de ani cât a stat sub dominația Uniunii Sovietice, dar o dată cu căderea comunismului sovietic și-a recâștigat total independența, devenind o țară total independentă.⁴³⁸ „Formarea statului Kyivan, care a început la mijlocul secolului al IX-lea, cu ajutorul varangiilor (vikingilor) prin ruta comercială

Nistru și Marea Neagră, în acest proces și numele Rus sub care acest stat a devenit cunoscut.”⁴³⁹ Kievul, la fel ca și în cazul Peninsulei Crimeea, era plasat la intersecția unor importante rute comerciale și mereu a prosperat ca centru politico-economic al statului slav, Rusiei Kieveană de atunci, ceea ce a rezultat un interes profundat din partea imperiilor hegemonice.

1.4 RUSIFICAREA UCRAINEI

Acest proces a început în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când autoritățile Imperiul Țarist a introdus o serie de măsuri represive, în care au făcut modificări asupra limbii și literaturi ucrainene, limitată în mare parte doar la orașe și centre industriale, care erau locuite de strămutarea și “colonizarea” de ruși în mod strategic. Ulterior înlocuită de conducerea sovietică care a reinstaurat limba rusă ca limbă dominantă în administrație, educație și cultură, iar tentativele de rusificare au constat și în acțiuni violente (repreșiuni violente ale identității, activității ucraineni fie ei de stat sau de partid, au fost eliminați fizic, arestați și chiar închiși).⁴⁴⁰

Situația se înrăutățește și devine agresivă când la conducerea regimului sovietic vine Nikita Sergheevici Hrușciiov, eforturile sovietice de rusificare a regiunilor non-rusești se baza pe fuziune națiunilor (supremația limbii și culturii ruse). Noua conducere (1953 – 1990) a adoptat un plan de eliminare forțat a limbilor non-rusești prin presiune structurală și ștergerea treptată a ucrainei, pentru a putea avansa în educație, politică și economie, trebuia studiată încă din școlile primare în limba rusă.⁴⁴¹ Sistemul post-sovietic în Ucraina a fost marcat de o guvernare coruptă cu elită politică profund fragmentată care a împiedicat formarea unor guverne coezive și reforme coerente.⁴⁴²

În perioada interbelică (1918-1939), ucrainenii au apărut ca cea mai mare națiune din Europa cu o problemă națională nerezolvată. Ucraina nu avea un stat propriu, iar patru state europene îi împărțiseră teritoriile: Rusia bolșevică, Polonia, România și Cehoslovacia. Ucraina

⁴³⁹ Lubomyr A. Hajda, et al.4, „History of Ukraine: Prehistory”, *Britannica.com*, April 3, 2025, link, <https://www.britannica.com/place/Ukraine/History>, accesat la data 27.03.2025.

⁴⁴⁰ Wilson, Andrew, *Ukraine Crises: What It Means for the West*, Editura Yale University Press: New Haven and London, London, 2014, p.38.

⁴⁴¹ Bohdan Kravtsiv și Volodymyr Kubijovyč, „Russification”, Original apărut în *Encyclopedia of Ukraine*, vol.4 (1993), link, <https://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CR%5CU%5CRussification.htm>, accesat la data 27.03.2025.

⁴⁴² Wilson, *opt.cit*, p.39.

⁴³⁴ Mogocsi, Paul R., *A history of Ukraine. The land it's people*, Editura University of Toronto Press, Canada, 1996, p.4.

⁴³⁵ *Ibidem*, p.12.

⁴³⁶ *Ibidem*, p.25.

⁴³⁷ Berca, Alex, *Ucraina: Un punct strategic*, Editura Top Form, București, 2014, p.7.

⁴³⁸ *Ibidem*, p.7.

sovietică, care a devenit parte a Uniunii Sovietice conduse de Rusia în 1922, includea teritoriile din centrul și estul Ucrainei. În decembrie 1922, Republica Sovietică Socialistă Ucraineană (numele său se va schimba în Republica Sovietică Socialistă Ucraineană în 1937), o politică comunistă care includea teritoriile centrale și estice ale Ucrainei, a încheiat un acord oficial cu Federația Rusă și republicile Belarus și Transcaucazia pentru a crea Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS).⁴⁴³

Politica de rusificare a Ucrainei nu a fost rezultatul unui singur eveniment sau a unei singure perioade, ci mai degrabă a fost influențată de secole de dominație, represiune și mobilizare străină, precum și de o serie de factori interconectați istorici, evenimente politice majore, relația complexă cu Rusia, care au modelat pe parcursul istoriei, traiectoria acesteia. Administrația Rusă, a aplicat de un sistem de politici care aveau ca obiectiv programe de industrializare cu accent pe colectivizare care au luat amploare în perioada postbelică: represiunea sovietică, interzicerea limbii ucrainene în spațiul public, educație și instituții, după modelul rusesc implementat de noul sistem a limitat transmiterea identității ucrainene; migrație forțată în centrele industriale; modificări demografice în mod deliberat a contribuit semnificativ în definirea identității; printre care și presiuni politice, tensiuni etnice și lingvistice care persistă și în prezent.⁴⁴⁴ După destrămarea URSS, 26 decembrie 1991, acest sistem de rusificare a continuat să lase amprente asupra dinamicii politice-sociale a Ucrainei, distinct în diviziunile regionale marcate de diferențe etnice, lingvistice, culturale, a fost dificil de menținut o identitate națională și economică, precum și lupta pentru menținerea unei suveranități în fața presiunilor exercitate de Rusia, dar acest regim a luat sfârșit cu referendumul privind independența Republicii Ucrainene.⁴⁴⁵

În paralel, în 1997, Rusia și Ucraina au semnat Tratatul de prietenie, cooperare și parteneriat și un acord privind statutul Flotei de la Marea Neagră, care prevedea împărțirea vechii flote sovietice între cele două state, precum și staționarea navelor militare ruse în Marea Neagră. Conform acestui acord, flota rusă primea în arendă, pentru o perioadă de 20 de ani, golful Sevastopol, o bază militară și un aeroport militar lângă Simferopol și obținea dreptul de

staționare a navelor ruse în mai multe golfuri mai mici din peninsula. Totodată, Rusia se angaja prin acord să nu detină în Marea Neagră nave dotate cu echipament nuclear.⁴⁴⁶

Prin urmare, având în vedere cele prezentate mai sus, evoluția relației dintre Peninsula Crimeea, Ucraina cu Rusia de-a lungul istoriei marcată de secole de interacțiuni, complexă, tensiuni și conflicte influențate de numeroase invazii străine, ambele fiind integrate în Imperiul Rus, care a dus la o influență și rusificare a identității culturale și politice. Încercările de reducere a dependenței de Rusia atât a Peninsulei Crimeea și Ucrainei a fost realizată la sfârșitul secolului al XX-lea în anul 1991 odată cu prăbușirea Uniunii Sovietice.

CONCLUZII

Acest capitol răspunde la întrebări precum, „Care este importanța strategică a Peninsulei Crimeea și Ucrainei pentru Rusia”; și în mod special „Politicile de rusificare cu care operează Rusia dintotdeauna și prin intermediul căror instrumente se realizează în practică”. După cum putem observa, Peninsula Crimeea (Taurida) și Ucraina (Rutenia), regiuni istorice, au fost dintotdeauna sub influența marilor puteri istorice care au jonglat cu aceste teritorii, interacțiunea cu varii popoare, printre care se sesizează și Rusia, care a jucat un rol decisiv asupra Peninsulei Crimeea și Ucraina. Au fost folosite ca punct strategic în geopolitica rusă, datorită spațiului geografic ca fiind pivot de expansiune navale ruse prin baze militare în regiunea Sevastopol și rută comercială în Marea Neagră, care dar în mod vizibil și-a lăsat amprenta asupra modului în care este văzută sau recunoașterea acestor două teritorii, cât și viziunea popoarelor de pe aceste două teritorii. Încă din istoria timpurie pe aceste teritorii au fost folosite adesea ca terenuri de luptă de marile puteri concurente, chiar și de Imperiul Rus – Federația Rusă rămânând principala dominant în aceste regiuni, printr-o politică de rusificare care constă în aplicarea unor măsuri ostile, brute, agresive care a încălcat orice demnități. Iar cu privire la politica de rusificare a constat în represiune, interzicerea limbii ucrainene în administrație, școală și viața publică, personalității ruse în administrația de guvernare a Ucrainei, migrație forțată în diferite regiuni ale URSS pentru a slăbi puterea comunității ucrainene, modificări demografice, presiuni politice,

În consecință, nici începutul secolului al XXI-lea nu a fost în întregime cu aspirații pașnice pe

⁴⁴³ Polhky, Serhii, *The Gates of Europe: A History of Ukraine*, Editura Basic Books, New York, 2015, p.241.

⁴⁴⁴ *Ibidem*, pp. 258-266.

⁴⁴⁵ Blidariu, *art.cit.*, p. 55.

⁴⁴⁶ *Ibidem*, p.56.

scena internațională, ci mai degraba cu o apariție tumultuoasă încă din 2004, cu Revoluția Portocalie a aprins ostilitățile întreținute de vechiile conducători, prin fraudarea campaniei electorale, sesizându-se influențe rusofile.

CONFLICTUL RUSO-UCRAINEAN – RELAȚIILE RUSO-UCRAINESE ÎNAINTE DE 2014

2.1 REVOLUȚIA PORTOCALIE

„Relația dintre Ucraina și Rusia au luat o dinamică răsturnată, care condiționează divergențele între cele două state, odată cu alegerile exprimate din 2004 din Ucraina, care au reprezentat a patra tură de campanie electorală, după obținerea independenței față de dominația Sovietică. Candidatul Viktor Iușcenko în opoziție, l-a acuzat pe celălalt competitor, prim-ministrul Viktor Ianukovici, căruia avea sprijin acordat din partea Rusiei, de fraudarea acestora.”⁴⁴⁷ Protestele au început pe data de 22 noiembrie, motivate de rezultatele oficiale electorale care au fost extrem de diferite de cele ale sondajelor publicate în urma ieșiri din urne, statul Ucrainean fiind acuzat de corupție și injustiție.⁴⁴⁸

„Pentru a înțelege semnificația Revoluției portocalii, este important să privim dincolo de eșecurile politice care au urmat revoltei. Protestele de la sfârșitul anului 2004 au reușit inițial să împiedice candidatul Viktor Ianukovici, susținut de Kremlin, să ocupe postul de președinte al Ucrainei și au făcut posibilă alegerea rivalului său reformist, Viktor Iușcenko.”⁴⁴⁹ „Cu toate acestea, Iușcenko s-a trezit în curând afectat de lupte interne și nu a reușit să conducă Ucraina în mod decisiv spre integrarea euro-atlantică pe parcursul a ceea ce s-a dovedit a fi un mandat de cinci ani extrem de frustrant. Acest lucru i-a deschis calea lui Ianukovici, care a reușit o revenire improbabibilă și a câștigat alegerile prezidențiale din 2010.”⁴⁵⁰ „Revoluția portocalie, este considerată ca fiind o revoltă foarte modernă, dat fiind impactul și influențele din domeniul mediatic, prin

⁴⁴⁷ Cebotari, Svetlana, „Impactul războiului ruso-ucrainean asupra relațiilor internaționale”, *Universitatea de stat din Moldova*, Chișinău, nr.1 (96), 2022: 65-78, p.67, link, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/65-78_5.pdf, accesat la data 10.04.2025.

⁴⁴⁸ *Ibidem*.

⁴⁴⁹ Dickinson, Peter, „How Ukraine’s Orange Revolution shaped twenty-first century geopolitics”, *Atlantic.council.org*, November 22, 2020, link, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-ukraines-orange-revolution-shaped-twenty-first-century-geopolitics/>, accesat la data 10.04.2025.

⁴⁵⁰ *Ibidem*.

sloganuri transmise prin SMS pe telefoanele mobile, cântece de protest pe ritmuri de rap și ecrane mari de televiziune pe străzi care prezentau lideri ai opoziției mai mari decât viața.”⁴⁵¹ Partea portocalie a fost încurajată de răspunsul internațional la fraudă: analiza tensiunilor ruso-ucrainene cu evenimentele din 2008, din cadrul Summitului Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) la București. Exprimată astfel dorința Statele Unite de a le oferi perspectiva de a putea fi admisă în NATO a celor două state Ucraina și Georgia. Un proiect de aderare și alianță, și semnarea unui Acord de Asocieră a Ucrainei cu Uniunea Europeană, au fost principalii factori care a dus la „redeclanșarea” ostilitățile Rusiei față de Occident, și revenirea la instabilitate a independenței a Ucraineni. ⁴⁵² „Revoluția portocalie din 2004 a fost o revoluție planificată, sprijinită de mobilizarea unui număr mare de cetățeni, cu ideologie anti-corupție pro-stat de drept, vag pro-democrație, plină de incertitudini și ambiguități, ilegal. Ea a arătat o pierdere a fricii față de autorități (în sine, o schimbare revoluționară în relațiile dintre stat și societate) și a expus fraudă perpetuată în turul al doilea al alegerilor prezidențiale.”⁴⁵³

2.2 REVOLUȚIA EUROMAIDAN 2013-2014

Încă de la începutul anilor 2000, scopul Rusiei sub conducerea lui Vladimir Putin, a fost să-și mențină și să recâștige influența asupra fostelor republici ale Uniunii Sovietice, intensificându-i totodată eforturile de expansiune teritorială. „Separatismul susținut de Rusia în estul Ucrainei și anexarea ilegală a Crimeei au complicat în mod semnificativ sarcina de a reveni de la regimul autoritar al președintelui destituit Viktor Ianukovici și de a construi un nou stat de drept, în care respectarea drepturilor omului și a demnității este o valoare universal acceptată și în care nu există toleranță pentru corupție”⁴⁵⁴ „Traectoria proeuropeană a Ucrainei a fost întreruptă brusc în noiembrie 2013, când un acord de asociere planificat cu Uniunea Europeană (UE) NATO a fost anulat cu doar câteva zile înainte de a fi semnat. Acordul ar fi integrat mai

⁴⁵¹ Yekelchik, Sherhy, *Ukraine: Birth of a Modern Nation*, Editura Oxford Press University, New York, 2007, p.3.

⁴⁵² Șiman, *art.cit*, pp.67-68.

⁴⁵³ Harasymiw, Bohdan, „Ukraine’s “Orange Revolution” and Why It Fizzled”, *Canadian Political Science*, p.20, link, <https://cpsa-acsp.ca/papers-2007/Harasymiw.pdf>, accesat la data 13.04.2025.

⁴⁵⁴ Schaaf, Matthew, „In the new Ukraine, much of the old survives”, *Freedomhouse.org*, March 1, 2016, link, <https://freedomhouse.org/article/new-ukraine-much-old-survives>, accesat la data 13.04.2025.

strâns legăturile politice și economice dintre UE și Ucraina, însă Ianukovici a cedat presiunilor intense din partea Moscovei.”⁴⁵⁵ Această manifestație a marcat începutul unui protest care va purta denumirea de Euromaidan, în aserțiune cu o conducere coruptă Moscovită, care a supus conducerea Ucrainenă sub presiune masivă. Cu toate încercările de conducere de la Bruxelles de a negocia acorduri cu Ucraina de o atrage în cadrul Uniunii Europene, și implementarea valorilor și standardele democratice europene, înțelegerile au picat, iar conducerea de la Kiev a semnat o uniune vamală cu Rusia.⁴⁵⁶ Ucraina împățindu-se în doua flancuri de influențe, regiunea estică în pro-ruși, iar în vest pro-europeană, fiind accentuată de decizia luată de conducerea Kievului, Viktor Ianukovici. Euromaidan sau conflictul ruso-ucrainean din 2014 au redefinit relațiile geopolitice din Europa de Est, care au culminat schimbări politice majore în Ucraina și generând o serie de evenimente cu greutate: Anexarea Crimeei, războiul din Donbas.⁴⁵⁷ Deși tensiunile au luat amploare, luptele pe scară largă a început la începutul lunii aprilie 2014, prin utilizarea forței armate și prezența cetățenilor ruși. Acțiune care a generat începutul războiului din Donbas, un subconflict armat al Rusiei adresat împotriva Ucrainei, prin mișcări de forțe de trupe rusești în Crimeea la data de 20 februarie 2014.⁴⁵⁸

Războiul din Donbas a fost unul dintre rezultatele încercărilor mai ample ale Rusiei de a prelua sub control părțile de est și de sud ale Ucrainei, în mare parte rusofone. Războiul din Donbas a debutat la 12 aprilie, când au fost ocupate clădiri administrative în Slaviansk și Kramatorsk din regiunea Donețk sub conducerea unor luptători ruși neregulați. Cea mai cunoscută parte a acestei operațiuni, în mare parte non-cinetice și deseori sub acoperire, dar bine organizate și clar militare, a fost anexarea Crimeei de către Rusia între 20 februarie și 18 martie 2014.⁴⁵⁹

⁴⁵⁵ Ihor Stebelsky, et al.4, „The maidan protest movement”, May 13, 2025, *Britanica.com*, link, <https://www.britannica.com/place/Ukraine/The-Maidan-protest-movement>, accesat la data 13.04.2025.

⁴⁵⁶ *Ibidem*.

⁴⁵⁷ Bernd, Johann, „Revoluția neterminată din Ucraina”, *Dw.com*, 21.11.2018, link, <https://www.dw.com/ro/comentariu-revolu%C5%A3ia-neterminat%C4%83-din-ucraina/a-46389782>, accesat la data 20.04.2025.

⁴⁵⁸ Umland, Andreas, „De ce războiul din Donbas nu a fost niciodată „civil”, *Hotnews.ro*, 11.04.2024, link, <https://hotnews.ro/de-ce-razboiul-din-donbas-nu-a-fost-niciodata-civil-7006>, accesat la 28.04.2025.

⁴⁵⁹ *Ibidem*.

2.3 ANEXAREA CRIMEEI DE CĂTRE RUSIA ÎN ANUL 2014

„Anexarea Crimeii de către Rusia în martie 2014 și războiul care a urmat în estul Ucrainei au alarmat puterile europene și Statele Unite ale Americii și le-au stârnit îngrijorarea cu privire la o posibilă continuare a violențelor.”⁴⁶⁰ Problema cu Peninsula Crimeei a reprezentat mai multe neliniști simultane ale Rusiei post-sovietice, mai ales că era o regiune constituită din etnici ruși fiind de asemenea majoritari în teritoriu, zona aceasta era o bază în care Flota Sovietică a Mării Negre plasată, și a servit drept cadru pentru evenimente majore din istoria militară rusă. Ruși s-au simțit jigniți în amorul propriu, cand au observat încercarea Ucrainei de a prelua controlul Flotei a Mării Negre, precum și a baze ruse principale așezată în locația Sevastopol, regiuni ale Crimeei, care au devenit părți componente ale Ucrainei.⁴⁶¹ Ca o continuare a faptelor petrecute din 2004, căderea lui Viktor Ianukovici în februarie 2014 și ca drept reacție la revoluția de la Euromaidan, Rusia simțindu-se amenințată la adresa intereselor sale strategice, a comis niște fapte interpretate ca fiind acte agresive, chiar dacă nu s-a folosit forță de arme, totuși a dus la anexarea ilegală a Crimeei și a Sevastopolului și a unei părți teritoriale a Ucrainei, încălcând suveranitatea și integritatea teritorială a unui stat. „Încorporarea Crimeei în Rusia, sunt ilegale din punct de vedere a dreptului internațional și nu pot fi interpretate ca un caz de realizare a dreptului popoarelor la autodeterminare.”⁴⁶²

Principala narațiune, exploatată de politicienii și juriștii ruși pentru a nega anexarea Crimeei ca fiind o achiziție ilegală de teritoriu, este centrată pe așa-zisa autodeterminare a „poporului Crimeii”. Astfel, ei pretind că există un „popor al Crimeii” separat, care se presupune că a avut dreptul la autodeterminare prin intermediul „secesiunii-remediu”. Într-adevăr, deși cu greu poate fi considerat ca fiind recunoscut universal, potrivit acestui concept de „secesiune-remediu”, în dreptul internațional, un popor poate pretinde la secesiune de la statul existent, cu condiția ca în joc este existența acestuia din cauza represiviilor masive grave din partea aceluia stat.⁴⁶³

⁴⁶⁰ Grigas, Agnia, *Crimeea și noul Imperiu Rus*, traducere din limba engleză realizată de Cristina Ispas, Editura Corint, București, 2017, p.19.

⁴⁶¹ Yekelchyk, *opt.cit*, p.196-197.

⁴⁶² *Ibidem*, p.3.

⁴⁶³ Žalimas, Dainius, „Justificarea rusească a anexării Crimeei și propaganda nazistă: Asemănări majore și diferențe minore”, *Constcourt.md*, p.6, link, <https://www.constcourt.md>

Această mișcare a urmărit crearea unei zone tampon a Rusiei, prin păstrarea Ucrainei în zona de influență rusă și totodată asigurarea controlului Kremlinului asupra flotei militare a Mării Negre. Contextul geopolitic al anexării Crimeei și războiul din Donbas a fost generat de dinamica dintre Rusia și opoziția față de Occident, dorința Ucrainei de integrare în structura euro-atlantic, adică NATO.⁴⁶⁴ Pentru dreptul internațional, această anexare a marcat, încălcarea primului tratat internațional dintre Ucraina și Rusia, care a garantat independența și integritatea acesteia, în 19 noiembrie 1990, la Kiev, precum și alte acorduri importante care garantau inviolabilitatea granițe, alături de acorduri semnate cu Carta ONU, pentru stabilirea principiilor fundamentale, au fost încălcate fără a lua în calcul dreptul internațional.⁴⁶⁵ Aprecierea anexării a fost catalogată ca o încălcare gravă a principiilor fundamentale ale dreptului internațional, încălcarea respectării integrității teritoriale a statelor și inviolabilității frontierelor, principii care după urmările celui de-al doilea război mondial au fost pilon de temelie a stabilității internaționale, cu prioritate a securității Europei. Contextul geopolitic al anexării Crimeei și războiul din Donbas a fost generată de dinamica dintre Rusia și opoziția față de Occident, dorința Ucrainei de integrare în structura euro-atlantică NATO.⁴⁶⁶

2.4 IMPLICAREA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ÎN GESTIONAREA CONFLICTULUI

Peninsula Crimeea este recunoscută oficial de către Organizația Națiunilor Unite, iar acțiunea întreprinsă de Rusia a fost ulterior condamnată de către comunitatea internațională, Adunarea Generală, care încalcă drepturile omului și abuzurile teritoriale, conform dispoziției articolul 2, alineatul (4) Carta ONU „toti Membrii Organizației se vor abține, în relațiile lor internaționale de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea ei fie împotriva integrității teritoriale ori independenței politice a vreunui stat fie în orice alt mod incompatibil cu scopurile Națiunilor Unite.”⁴⁶⁷

La nivel internațional, au fost adoptate multiple rezoluții ale Adunării Generale a ONU privind problema ucraineană, printre acestea:

[md/public/files/file/Publicatii/2017/Crimeaannexation-BBCJ_Zalimas_-_RO.pdf](https://www.un.org/News/Press/docs/2017/1704/20170422.crimeaannexation-BBCJ_Zalimas_-_RO.pdf), accesat la data 28.04.2025.

⁴⁶⁴ *Ibidem*, p.1.

⁴⁶⁵ Blidariu, *art.cit.*, p.11.

⁴⁶⁶ Žalimas, *art.cit.*, p.1.

⁴⁶⁷ Carta Organizației Națiunilor Unite, articolul 2, alineatul (4), *Legislatie.just.ro*, link, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/19362>, accesat la data 01.05.2025.

rezoluția A/RES/68/262 din 27 martie 2014 privind integritatea teritorială a Ucrainei, rezoluția A/RES/73/194 din 17 decembrie 2018 (readoptată anual) privind problema militarizării Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol (și care se referă expres la prezența forțelor armate ruse în teritoriu contrar integrității teritoriale a Ucrainei), inclusiv rezoluția A/RES/73/263 din 22 decembrie 2018 (readoptată anual) privind situația drepturilor omului în Republica Autonomă Crimeea și orașul Sevastopol (care reiterează toate crimele comise de Federația Rusă și aduce în lumină problematica tătarilor din regiune)⁴⁶⁸

Această zonă este importantă pentru asigurarea protecției Rusiei, fiind percepută ca fiind o zonă tampon între Ucraina și Rusia, ca o încercare de a preveni integrarea Ucrainei în NATO, creând un spațiu destabilizat de a bloca consolidarea controlului Ucrainei asupra propriului teritoriu.

Poziția Organizației Națiunilor Unite a respins anexarea Rusiei și a susținut integritatea teritorială a Ucrainei, prin rezoluția 68\262 adoptată de către Adunarea Generală în 27 martie 2014, cu privire la integritatea teritorială a Ucrainei, prin reamintirea obligațiilor tuturor statelor, în temeiul articolul 2 al Cartei și prin rezoluția 2625 (XXV) 24 octombrie 1970 cu privire la Declarația privind principiile dreptului internațional referitoare la realitățile de prietenie și cooperare în confruntare cu Carta Organizației Națiunilor Unite. Potrivit acestor principii, teritoriul unui stat nu poate face obiectul unei achiziții de către un alt stat ca urmare a amenințării sau folosirii forței și că orice încercare de perturbare are parțială sau totală a unității naționale și integrității teritoriale a unui stat sau a unei țări sau a independenței sale politice este incompatibilă cu scopurile și principiile Cartei.⁴⁶⁹

„Astfel i se solicită Federației Ruse de către Adunarea Generală ONU, să pună capăt imediat agresiunii împotriva Ucrainei și să-și retragă fără rezerve forțele militare de pe teritoriu în cadrul granițelor recunoscute la nivel internațional și de a rezolva disputele internaționale prin mijloace pașnice, ghidați de principiul rezolvării pașnice a conflictelor.”⁴⁷⁰

⁴⁶⁸ Șiman, *art.cit.*, p.46.

⁴⁶⁹ Organizația Națiunilor Unite, rezoluția 68\262, „Integritatea teritorială a Ucrainei”, 27 martie 2014, *Securitycouncilreport.org*, link, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/a_res_68_262.pdf, accesat la data 01.05.2025.

⁴⁷⁰ Pavel, Matei, „Noi rezoluții pe tema războiului din Ucraina,

CONCLUZII

Acest capitol este destinat în a clarifica întrebare de cercetare „Care au fost cauzele și consecințele Revoluției Portocalii”; „Motivele și consecințele anexării Crimeei de către Rusia”; „Cum a reacționat ONU la evenimentul din 2014 – Anexarea Crimeei de către Rusia”.

Principală cauză a fost determinată în momentul în care Ucraina și-a exprimată vocal dorința de a participa și lua parte la alianțe cu diverși actori instituționali de pe scena globală, care avea ca scop limitarea accesului rusesc în aria Ucrainei, dar și diminuarea influenței rus în acest spațiu a determinat la începutul anilor 2000, mai exact 2004 Revoluția Portocalie, exprimând repulsia și dorința de a-și atribui o voce în deciziile politice. Declanșat de ajutorul oferit și alături de actori precum Statele Unite pentru suport și program de aderare, Uniunea Europeană pentru a-și asigura democrație, economie de piață, cultură, ONU prin valori și principiile fundamentale ale omului, stat de drept, suveranitate statală, NATO, pentru a i se oferi securitate, siguranță militară în context de conflict armat. Ulterior, a luat amploare, trecând la o a doua etapă de dominare a spațiului Ucrainean prin Revoluția Euromaidan desfășurată pe parcursul 2013-2014, reprezentând un pod de trecere de la evenimentele acestuia la anexarea în 2014 de către Rusia, a Peninsulei Crimeea aflată în componența Ucrainei. Declanșat ca răspuns al deciziei președintelui ucrainean de la acea vreme, Viktor Ianukovici, a refuzat oferta de a semna un Acord de Asocieră din cadrul Politici de Vecinătate Europene cu Uniunea Europeană, în favoarea unei legături mai stânse cu Rusia. A rezultat un impact major asupra motivațiilor evenimentelor, schimbând traiectoria guvernării, dar care va genera și tensiuni care nu mai pot fi atribuite unor instrumente diplomatice de menținere a securității și păcii în anii care vor decurge pe mai departe. Această perioadă a culminat cu anexarea Crimeei aflată în componența Ucrainei, de către Rusia și conflictul cu Estul Ucrainei.

Reacția din partea instituției internaționale a constat în sesizarea și condamnarea de către Organizația Națiunilor Unite, apreciere făcută în mod obiectiv ca fiind un act agresiv, chiar dacă nu au fost implicate forțe de armă în mod direct sau considerat vizibil pentru comunitatea internațională la acel moment, dar au fost prezente

în dezbateră adunării Generale a ONU”, *Radioromânia.ro*, 24 Februarie 2025, link, <https://www.radioromania.ro/Actualitate/noi-rezolutii-pe-tema-razboiului-din-ucraina-in-dezbaterea-adunarii-generale-a-onu-id51897.html>, accesat la data 01.05.2025.

ațiuni considerate la fel de violente care au încălcat principiile fundamentale ale unui stat cu statut de drept, nerespectarea și a inviolabilități teritoriale.

STRUCTURA – ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE

Atrocitățile și genocidurile la care au recurs conducători acelor state care s-au războit pentru a deține controlul asupra continentului European, a dus la realizarea necesității creării unui organizații capabilă de a lua decizii de contra-balansare a hegemoniei internaționale printr-un cod normativ, în care este reprezentate un cadru legal cu privire la drepturile și obligațiile unui stat, dar cât și drepturile și obligațiile omului și de prevenire a conflictelor. A luat naștere în decursul primului război Mondial (1914-1918), dar în mod special după cel de-al Doilea Război Mondial (1939-1945) au pus bazele de către liderii lumii unei o structură internațională care avea ca scop o organizație supranatională, care să treacă peste granițele unui stat, ca să poată preveni tragedii similare în viitor.⁴⁷¹

Această structură internațională, Declarația Națiunilor Unite a fost semnată de 26 națiuni, în data de 1 ianuarie 1942, inclusiv SUA, Marea Britanie și Uniunea Sovietică create cu scopul de a preveni conflicte și de a media, prin canale de negociere, promovarea dialogului, cooperării între națiunile lumii și protejarea dreptului omului. Mai apoi în Dumbarton Oaks, Washington D.C, au participat reprezentanții ai SUA, ai fostei URSS, Regatul Unit și China s-a luat hotărârea de a pune bazele și a stabili noi detalii cu privire în a pune în mișcare o nouă structură internațională universal, care va înlocui Liga Națiunilor Unite cu Organizația Naiunilor Unite.⁴⁷² „În 1945, reprezentanții a 51 de țări s-au întâlnit la San Francisco pentru a elabora Carta Națiunilor Unite, cu sediul central la New York. Carta ONU a fost semnată la 26 iunie 1945 de reprezentanții a 51 de țări.”⁴⁷³

„ONU a început să existe oficial la 24 octombrie 1945, când Carta Organizației a fost ratificată de China, Franța, Uniunea Sovietică, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii și de o majoritate a celorlalți semnatori.”⁴⁷⁴

⁴⁷¹ Redacția, *Alba24.ro*, „24 octombrie: Ziua Națiunilor Unite: Cum a apărut ONU și care este rolul ei”, *Alba24.ro*, 24.10.2024, link, <https://alba24.ro/24-octombrie-ziua-natiunilor-unite-cum-a-aparut-onu-si-care-este-rolul-ei-1052162.html>, accesat la data 01.05.2025.

⁴⁷² *Ibidem*.

⁴⁷³ *Ibidem*.

⁴⁷⁴ *Ibidem*.

3.1 SCOPULRILE ȘI PRINCIPIILE CARTEI ONU

Carta ONU stabilește un document fundamental oficial important care stabilește scopurile, principiile și structura organizației, semnată la San Francisco în data de 26 iunie 1945, în urma încheierii Conferinței Națiunilor Unite pentru Organizația Națiunilor Unite, care a intrat în vigoare la data de 24 octombrie 1945. Scopurile fundamentale ale acestei structuri internaționale sunt prezentate în mod concis în capitolul 1 Scopuri și Principii, articolul 1 Scopurile Națiunilor Unite din Carta ONU, care prezintă patru scopuri fundamentale și acestea sunt:⁴⁷⁵

1. Să mențină pacea și securitatea internațională și, în acest scop: sa ia măsuri colective eficiente pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor împotriva păcii și pentru reprimarea oricăror acte de agresiune sau altor încălcări ale păcii și sa infaptuiască, prin mijloace pașnice și în conformitate cu principiile justiției și dreptului internațional, aplanarea ori rezolvarea diferendelor sau situațiilor cu caracter internațional care ar putea duce la o încălcare a păcii;
2. Sa dezvolte relații prietenești între națiuni, întemeiate pe respectarea principiului egalității în drepturi a popoarelor și dreptului lor de a dispune de ele însele, și sa ia oricare alte măsuri potrivite pentru consolidarea păcii mondiale;
3. Sa realizeze cooperarea internațională în rezolvarea problemelor internaționale cu caracter economic, social, cultural sau umanitar, în promovarea și încurajarea respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale pentru toți, fără deosebire de rasa, sex, limba sau religie;
4. Sa fie un centru în care să se armonizeze eforturile națiunilor către atingerea acestor scopuri comune.⁴⁷⁶

În ceea ce privește atingerea scopurile, Carta ONU a stabilit de asemenea și niște principii fundamentale care atât structura organizațională ONU cât și membrii acesteia trebuie sa acționeze în concordanță cu principiile orânduite în capitolul 1 Scopuri și principii, articolul 2.⁴⁷⁷

1. Organizația este întemeiată pe principiul egalității suverane a tuturor Membrilor ei.

⁴⁷⁵ „Carta Națiunilor Unite din 26 iunie 1945”, *Legislatie.just.ro*, link, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/19362>, accesat la data 02.05.2025.

⁴⁷⁶ *Ibidem*.

⁴⁷⁷ *Ibidem*.

2. Toți Membrii Organizației spre a asigura tuturor drepturile și avantajele ce decurg din calitatea lor de Membru, trebuie să-și îndeplinească cu buna-credință obligațiile asumate potrivit prezentei Carte.

3. Toți Membrii Organizației vor rezolva diferendele lor internaționale prin mijloace pașnice, în așa fel încât pacea și securitatea internațională, precum și justiția sa nu fie puse în primejdie.

4. Toți Membrii Organizației se vor abține, în relațiile lor internaționale de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea ei fie împotriva integrității teritoriale ori independenței politice a vreunui stat fie în orice alt mod incompatibil cu scopurile Națiunilor Unite.

5. Toți Membrii Națiunilor Unite vor da acesteia întreg ajutorul în orice acțiune întreprinsă de ea în conformitate cu prevederile prezentei Carte și se vor abține de a da ajutor vreunui stat împotriva căruia Organizația întreprinde o acțiune preventivă sau de constrângere.

6. Organizația va asigura ca Statele care nu sînt Membre ale Națiunilor Unite sa acționeze în conformitate cu aceste principii în măsura necesară menținerii păcii și securității internaționale.

7. Nici o dispoziție din prezenta Carta nu va autoriza Națiunile Unite sa intervină în chestiuni care aparțin esențial competenței interne a unui Stat și nici nu va obliga pe Membrii săi sa supună asemenea chestiuni spre rezolvare pe baza prevederilor prezentei Carte; acest principiu nu va aduce însă întru nimic atingere aplicării măsurilor de constrângere prevăzute în Capitolul VII.⁴⁷⁸

3.2 STRUCTURA ONU

„Structura instituțională este alcătuită din șase organe principale și anume: Adunarea Generală, Consiliul de Securitate, Consiliul Economic și Social, Consiliul de Tutelă, Curtea Internațională de Justiție, Secretariatul, precum și alte agenții specializate și fonduri de dezvoltare.”⁴⁷⁹

Principala misiune pe care ONU o desfășoară este aceea de a menține pacea în lume, care include drepturile omului fundamentale, sprijin cooperării internaționale și respectarea dreptului internațional pe scena globală. Astfel dat fiind atribuțiile acordate, a devenit o structură internațională specială în viața politică diplomatică,

⁴⁷⁸ *Ibidem*.

⁴⁷⁹ Ministerul Afacerilor Externe, „Organele principale”, *Mae.ro*, link, <https://www.mae.ro/node/5610>, accesat la data 02.05.2025.

care oferă statelor globale posibilitatea de dialog și colaborare.

Adunarea generală este principalul organism deliberativ al acestei structuri internaționale instituționale, format din cele 192 state membre. Poziția acestui organ instituțional se ocupă cu conducerea ONU, se ocupă de analiza rapoartelor din partea altor agenții specializate și din partea secretarului general al ONU. Printre atribuțiile sale importante se regăsește și sarcina de a alege 10 membri nepermanenți ai Consiliului de Securitate, precum și 54 de membri ai Consiliului Economic și Social, îl numește pe Secretarul General ONU, la recomandarea făcută de Consiliul de Securitate. Dat fiind alcătuirea acestuia din cele 192 de state, votul asupra deciziilor luate în Adunarea Generală se va face din partea statelor membre. În chestinuii care privesc pacea și Securitate internațională, este necesar un vot favorabil a 2/3 din statele prezente și care votează, iar în ceea ce privește alte subiecte este nevoie doar de o majoritate simplă. Adunarea Generală se reunește în fiecare an, de regulă în ziua de marți a luni septembrie în cadrul ONU, cu sediul la New York, a cărui activitate pe lângă cea plenară, se desfășoară prin intermediul a șase comisii principale, de altfel se pot organiza și sesiuni de urgențe în timp de 24 de ore, sau sesiune extraordinare, solicitate pe baza unei cereri de către secretarul general, a majorității statelor sau din partea Consiliului de Securitate (potrivit unei decizii adoptate cu 9 voturi favorabile).⁴⁸⁰

Consiliul de Securitate este responsabil de menținerea păcii și securității internaționale, compus din zece membri nepermanenți aleși pe un mandat de doi ani jumătate prin vot secret în Adunarea Generală, cinci sunt permanenți: Statele Unite, Rusia, China, Franța și Regatul Unit. Mandatul este o negociere complexă între state și alinațe regionale. Printre deciziile acestuia, pot include de asemenea sancțiuni economice, intervenții militare menite să gestioneze conflictele. Măsuri care ajută la prevenirea conflictelor și restabilirea stabilității în zone care sunt afectate de criză.⁴⁸¹

În ansamblu, ONU are un repertoriu de mecanisme și instrumente diplomatice de gestionare a conflictelor care se bazează pe dialog,

cooperare, consens prin negocieri multilaterale cât și bilaterale. Utilizarea acestor metode de prevenire și gestionare conflictelor, reflectă caracterul diplomației, dar totodată rolul pe care ONU îl are în menținerea și construirea păcii între diversele națiuni globale.⁴⁸² Rezoluțiile oferite din partea Consiliului de Securitate sunt obligatorii pentru toate statele membre din punct de vedere juridic. Secretariatul are sediul la New York, este condus de către Secretarul general numit de Adunarea Generală la recomandarea făcută de Consiliul de Securitate, a cărui activitate este aceea de a oferi sprijin activităților desfășurate de celelalte organe ale ONU și de asemenea se ocupă cu administrarea programelor și politicilor ONU.

Secretariatul General este organul administrativ instituțional ONU, care ocupă un rol important în luarea deciziilor în mediere, diplomație și coordonarea eforturilor de soluționare pașnică a conflictelor.⁴⁸³

Curtea Internațională de Justiție reprezintă instanța la nivel internațional, cu sediul la Haga, în Țările de jos, a cărui scop este soluționarea conflictelor juridice dintre state opiniile juridice la cererea celorlalte organe ONU. Componenta Curții este alcătuită din 15 judecători din diferitele părți ale lumii, pentru a asigura imparțialitate și echilibru, pentru un mandat de nouă ani, aleși în mod independent de către Adunarea Generală și Consiliul de Securitate a ONU. În activitatea CIJ, componenta este formată din componentă contencioasă ce presupune soluționarea litigiilor dintre state indiferent dacă este stat membru sau nu, atât timp cât a acceptat Statutul Curții (*ratione personae*), sau litigii aduse de state de comun acord (*ratione materiae*), nu pot lua parte în proces cetățeni, companii sau organizații. Cealaltă, cea consultative pe lângă soluționarea litigiilor, CIJ poate oferi și avize consultative, care include opinii juridice, nu decizii obligatorii. Astfel CIJ contribuie la clarificarea problemelor juridice internaționale și la procesul decizional politic și diplomatic ale ONU.⁴⁸⁴

⁴⁸² Irina Nicolescu și Natalia Stercul, „Mecanismele de gestionare a conflictelor de către misiunile pacificatoare ONU” în Dialoguri de pace în Moldova: integrare socială, politici și strategii de acomodare din perspectiva academică (Chișinău: CEP USM, 2015), 93–99, link, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/93-99_35.pdf, accesat la data 06.05.2025.

⁴⁸³ Ministerul Afacerilor Externe, „Organele principale”, Secretariatul General, *Mae.ro*, link, <https://www.mae.ro/node/5610>, accesat la data 06.05.2025.

⁴⁸⁴ *Ibidem*.

⁴⁸⁰ Misiunea Permanentă a României pe lângă Organizația Națiunilor Unite, „Adunarea Generală”, *Mae.ro*, link, <https://mpnewyork.mae.ro/node/1166>, accesat la data 06.05.2025.

⁴⁸¹ Radu, Caranfil, „Consiliul de Securitate al ONU: 5 noi membri pentru perioada 2025-2026”, *Puterea.ro*, 07 iunie 2024, link, <https://www.puterea.ro/consiliul-de-securitate-al-onu-5-noi-membri-pentru-perioada-2025-2026/>, accesat la data 03.05.2025.

3.3 STRATEGII DE MENȚINERE A PĂCII ȘI SECURITĂȚI

Organizația Națiunilor Unite a creat mai multe instrumente de menținere a păcii prin prevenire și securitate prin rezolvarea conflictelor între țări, dar cât și conflicte desfășurate în interiorul țărilor. Instrumentele la care se recurge în situații de conflict sunt: diplomația preventivă și instaurarea păcii, menținerea păcii, consolidarea păcii, dezarmarea, sancțiuni, și impunerea păcii.

Diplomația preventivă și instaurare, în acest caz ONU intervine de dinainte ca conflictul să escaladeze, deoarece este mult mai eficient de gestionat, prin intermediul emisarilor speciali trimiși, prin mediere sau negociere, se recurge la acest instrumente în mod special în regiunile destabilizate și violente. A creat un departament de Afaceri Politice care urmărește evoluțiile globale și propune acțiuni preventive, cu toate aceste ONU nu intervine decât cu acordul părților implicate.⁴⁸⁵ Menținerea păcii, ideea principală de aici este cea că succesul operațiunilor ONU depinde de respectarea a trei principii fundamentale: consimțământul părților, imparțialitatea și neutralizarea forței decât în legitimă apărare. Aceasta implică trimiterea unor trupe internaționale menite să supravegheze încetarea focului, să ofere sprijin dezarmării, precum și repatrierea refugiaților.⁴⁸⁶ Consolidarea păcii este esențială pentru a preveni violenței sau de a recurge la violența și implică diverse măsuri precum demilitarizarea, reformarea instituțiilor, dezvoltare economică, socială, umanitară și drepturile omului, coordonate de ONU. În unele cazuri, este necesar să se realizeze un transfer de responsabilitate decizională din partea Consiliului General care va autoriza mandatul de desfășurare operațiuni de menținere a păcii, Adunării Generale sau a altor organisme interguvernamentale care au responsabilitate în arii civile de consolidare a păcii. În situații dificile, cum ar fi consolidarea păcii în post-conflict, iar ONU nu are un mandat activ într-o țară de a desfășura trupe sau misiuni politice, responsabilitatea acestei sarcini revin în competența unui coordonator rezident în arii precum social, economic, umanitar, adică un funcționar ONU care reprezintă ONU la nivel național, subordonat Secretariatului General – ONU, și astfel

propune trimiterea unei misiuni consultative, misiuni de evaluare sau de bune-oficii, diplomatice, dacă guvernul refuză propunerea, ONU nu poate impune măsuri.⁴⁸⁷

În 1992 membrii Consiliului de Securitate au considerat necesar afirmarea unui angajament față de dezarmare, controlul armelor și neproliferării armelor de distrugere în masă. Au fost realizate progrese în menținerea moratorului asupra testelor nucleare, prin negocierea unui tratat internațional – Tratatul de neproliferare (TNP) care previne răspândirea armelor nucleare, și viitoarele conferințe și punerea în vigoare a Convenției privind armele chimice.⁴⁸⁸ Sancțiunile sunt impuse de către Consiliul de Securitate al ONU în baza articolului 41 din Carta ONU, care nu implică folosirea forței armate pentru a menține sau stabili pacea și securitatea internațională. Rolul sancțiunilor este de a determina schimbări în comportamentul politic al statelor vizate, ci nu de a le pedepsi sau amenința.

Pentru ca sancțiunile să fie eficiente și totodată să poată beneficia de sprijin internațional, trebuie să aibe niște obiective clar definite și criterii pentru a stabili și indica momentul în care se pot ridica, și a nu duce astfel la neînțelegeri sau abuzuri. Aplicarea sancțiunilor întâmpină unele dificultăți în practică datorită faptului că monitorizarea este îngreunată adesea de refuzul statelor de a permite prezența unor experți sau delegați din partea ONU sau alte organisme internaționale, cu rolul de a verifica dacă sancțiunile sunt impuse corect de Consiliul de Securitate și respectate de statul vizat, din motive de suveranitate sau interese economice. Dificultatea sancțiunilor constă în faptul că sunt rezultatul unor negocieri politice între statele membre ale Consiliului de Securitate, ci nu ale unui proces juridic, astfel poate duce la dificultăți în evaluarea eficienței măsurilor impuse sau poate prelungi aplicarea sancțiunilor. Din aceste motive, comunitatea internațională promovează sancțiuni care vizează direct lideri politici sau structurile de putere, iar impactul asupra populației civile să fie cât mai evitate cu putință.⁴⁸⁹

Măsuri de impunere a păcii, desi în prezent Carta ONU permite Consiliului de Securitate să ia măsuri în situații care amenință stabilitatea, aceasta nu dispune de o forță proprie permanentă capabilă de a executa astfel de acțiuni, dar Consiliul de Securitate în situații excepționale fără acordul părților implicate poate adopta o rezoluție prin care autorizează intervenții militare ale statelor membre ONU să furnizeze trupe

⁴⁸⁵ United Nations, „Supplement to an Agenda for Peace: Position Paper of the Secretary-General on the Occasion of the Fifth Anniversary of the United Nations”, A/50/60 – S/1995/1, New York: United Nations, January 25, 1995, 2, p.7, link, <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/UNRO%20S1995%201.pdf>, accesat la data 15.05.2025.

⁴⁸⁶ *Ibidem*, traducere personală, p.9.

⁴⁸⁷ *Ibidem*, traducere personală, pp.12-13.

⁴⁸⁸ *Ibidem*, traducere cu DeepL, pp. 14-15.

⁴⁸⁹ *Ibidem*, pp. 16-17.

militare atunci când pacea și securitatea internațională este amenințată, dar fără a putea a le controla în mod direct în baza capitolului VII din Carta ONU (articolele 33-38).⁴⁹⁰

3.4 OPERAȚIUNII DE MENȚINERE A PĂCII CONDUSE DE ONU

Operațiunile interprinse de ONU constă în șase etape esențiale de desfășurare: etapa de așteptare, etapa de atenționare, etapa de creștere, etapa de desfășurare, etapa de susținere și etapa de redeschidere. Etapa de așteptare este inițiată atunci când se consideră necesară implicarea ONU în situație specifică din partea Secretarului General ONU, înaintea notificării Adunării Generale, o echipă tehnică este trimisă pe teren pentru a evalua contextul politic, diplomatic, economic, militar și a raporta date esențiale.

Etapa de atenționare constă în aprobarea rezoluției de înființare a misiunii de pace și de a începe operațiuni din partea Consiliului de Securitate ONU, concomitent aprobat și bugetul preliminar și necesitățile de personal pe baza etapei de așteptare a echipei tehnice. Etapa de creștere, aici Adunarea Generală a ONU aprobă bugetul, iar planificarea detaliată logistică este pusă în aplicare. Statele participante la operațiune sunt invitate să-și exercite propriile cunoștințe și concepția logistică. Etapa de desfășurare, are punct de plecare în contingentele naționale și personalului ONU, iar după ce se ajunge în zona de operații, se va realiza o inspecție a tuturor mijloacelor de deplasare din partea unei Divizii de Operații ONU. Etapa de susținere, face referire la perioada de după stabilirea sprijinului logistic operativ din partea armatelor participante, la un sprijin contractual civile. Misiunea astfel apelează tot mai mult la furnizori locali și internaționali.⁴⁹¹

„Etapa de redeschidere, aceasta presupune o serie de activități precum retragerea treptată și organizată a forțelor de pe teren, inspecția executată din partea Diviziei de Operații ONU înainte ca fiecare contingent să părăsească zona de operații, planificarea și executarea transporturilor în vederea stabilirii forțelor.”⁴⁹²

CONCLUZII

Acest capitol este destinat unor întrebări care au ca scop prezentarea teoretică a structurii organizaționale ONU, lămurirea unor aspecte structurale și simplificarea noțiunilor. Răspunde la

întrebarea „Care sunt principalele organe ale ONU și care sunt responsabilitățile lor?”; „Care sunt mecanismele ONU pentru gestionarea unui conflict?”; „Care e rolul Consiliului de Securitate?”; „Care este rolul Adunării Generale?”, în acest caz, atenția poate fi direcționată și spre agențiile specializate acestei structuri.

Organizația Națiunilor Unite este o organizație internațională în arhitectura globală, fondată la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, în anul 1945, și are ca scop principal menținerea păcii și securității internaționale în zone și regiuni de conflict, promovând astfel cooperarea de reciprocitate între state, și dezvoltarea de relații externe armonizate între națiuni, cu accent pe exprimarea unor 7 principii fundamentale organizației, exprimate în temeiul Cartei ONU: suveranitatea statală, soluționării pașnice a diferendelor, interzicerea amenințării și utilizării forței, cooperare internațională, sprijin reciproc, respectarea dreptului omului și neamestecarea în treburile interne ale unui stat.

Este alcătuită din șase organisme cu atribuții independente, Adunarea Generală, organism principal deliberativ compus din 192 state membre, Consiliul de Securitate la fel de important în rolul gestionării unui conflict, căruia Adunarea Generală îi adoptă rezoluțiile care condamnă acțiunile agresive întreprinse de o națiune și care solicită respectarea dreptului internațional și a suveranității statale. Curtea Internațională de Justiție ocupă funcția de instanță la nivel internațional, a cărui scop e soluționarea conflictelor juridice dintre state, opiniile juridice la cererea celorlalte organe. Acesta sunt organisme care joacă un rol important în acțiunea de a menține ordinea pașnică a evenimentelor care au luat amploare pe scena globală, cât și menținerea securității internaționale, alături de alte organe. Operațiunile de menținere a păcii și securității internaționale constă în mai etape desfășurate prin propriile obiective și activități specifice.

STUDIU DE CAZ: REZOLUȚIILE ONU ÎN CONTEXTUL CONFLICTULUI RUȘO-UCRAINEAN, CU ACCENT PE REACȚIILE CONSILIULUI DE SECURITATE ȘI ADUNAREA GENERALĂ

4.1 ETAPA POLITICI DE RUSIFICARE DUPĂ 2014

Escaladarea conflictului din Estul Europei în 2022 dintre Rusia și Ucraina a marcat un punct

⁴⁹⁰ *Ibidem*, pp.18-19.

⁴⁹¹ Nicolaescu, *art.cit.*, p.95.

⁴⁹² *Ibidem*, p.95.

critic pe scena internațională, un conflict dintre cele mai grave și complexe al sec al XXI-lea. Înainte de invazie, existau deja opt ani de conflict în estul Ucrainei între forțele guvernamentale ucrainene și separatiștii susținuți de Rusia, anexarea Peninsulei Crimeea și Donbas au servit drept pioni în geopolitica rusă.⁴⁹³ Instrumentul geopolitic pe care conducerea Rusiei îl utilizează schematic sunt diviziunile etno-lingvistice-culturale pentru a-și justifica expansiunile teritoriale, creând în jurul acesteia niște narative false și promovând ideea că Ucraina nu este o statalitate.⁴⁹⁴ „Narațiunile strategice promovate în sfera publică rusă cu privire la criza ucraineană se bazează pe o abordare geopolitică și istorică. Aceste narațiuni s-au centrat, pe de o parte, pe „ostilitatea și interesul propriu” al statelor occidentale din spatele schimbării de regim de la Kiev și, pe de altă parte, pe ideea unei „amenințări fasciste” care se răspândește în Ucraina.”⁴⁹⁵

„De la începutul războiului din 2014 și până la sfârșitul anului 2021, situația din zonă nu a suferit modificări deosebite, dar declanșarea unei noi crize între cele două țări datează de la sfârșitul anului 2021. În noiembrie 2021 tensiunile dintre Ucraina și Federația Rusă au crescut brusc. Guvernul ucrainean, în acord cu SUA și NATO, a ridicat nivelul de alarmă pentru un posibil atac din partea Moscovei.”⁴⁹⁶ Conflictul actual fiind doar o continuare a ambițiilor de cucerire și dominație ruse și totodată o continuare a evenimentelor parcurse în 2003 Revoluția Portocalie și 2013-2014 Euromaidan, acum atingând pragul de sensibilitate. Ucraina este unul dintre cele mai afectate exemple de state ale acestui proces de rusificare, fiind supusă schematic în mod nevoit unei politici de anulare identității naționale, lingvistic, cultural.⁴⁹⁷ Politica de rusificare a fost implementată în mai multe etape consistente pe teritoriul Ucrainean. Politica de rusificare a mers până într-acolo, încât a penetrat toate sferele vieții sociale, de la educație până la administrație, de la aspecte religioase până la cultura publică, aspecte considerate astăzi ca fiind autonomii strict personale sau ale unei instituții. Regimul Vladimir Putin și valul de nemulțumire a populației ucrainene față de corupție și stagnare

politică (Revoluția Portocalie, ulterior Euromaidanul 2013-2014) a determinat o regândire a strategiei de influență, de la cea clasică prin asimilare lingvistică la metode mai subtile de control economic, politic.⁴⁹⁸ Ucraina sub regimul lui Viktor Yanukovych (2010-2014), prezintă sistemul de guvernare transformat într-unul corupt, bazat pe trei piloni care au susținut această structură degradată. Demontarea instituțiilor democratice prin intermediul mass-mediei (propagandă), aparatul de securitate (parțial moștenit sovietic), consolidarea relației cu Moscova prin dependență strategică economică (gazele naturale rusești, piețe de export) și politică (elită favorabilă Moscovei, partide politice pro-ruse, acorduri comerciale sau amânarea datoriilor).⁴⁹⁹ Rusia a continuat să aplice aceleași metode în guvernare și controlul asupra Ucrainei, cu mici ajustări determinate de pierderea influenței post-euromaidan. Pilonul esențial de care se folosește este propaganda media, controlul telecomunicațiilor militarizată, cenzură, monopol mass-media. Adoptă o poziție fermă în a difuza în mod deliberat informații false răspândite în mod continuu prin intermediul diferitelor platforme. În legătură cu acțiunile de agresiune, își susține poziția tot prin intermediul propagandei ruse, justificând începerea conflictului ca fiind o salvare a Ucrainei care e condusă de un regim neo-nazist, ceea ce nu e adevărat, precum și alte numeroase afirmații care sunt doar o dezinformare a publicului.⁵⁰⁰

4.2 FACTORI CONFLICTULUI RUSO-UCRAINEAN 2022

Amplificarea dinamicii relațiilor externe dintre Federația Rusă și Ucraina, s-a datorat și unor factori externi de interes geopolitic din partea implicării insistente a Statelor Unite de a integra Ucraina în NATO, promovat în mod activ sub administrația președintelui Joe Biden (2021-2025) ca fiind parte a interesului propriu geopolitice americane de consolidare a influenței occidentale în regiunea cu frontiera cu Rusia. Ceea ce a generat intensificarea tensiunilor, la acțiuni agresive și de violare a principiilor suveranității și securității internaționale din partea Rusiei. Această mișcare a fost percepută ca o amenințare directă la securitatea națională, astfel invazia din 2022 desfășurată pe teritoriul Ucrainean fiind

⁴⁹³ Walker, Nigel, „Conflict in Ukraine: A timeline (current conflict, 2022-present)”, *Commonslibrary.parliament.uk*, 16 april, 2025, link, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9847/>, accesat la data 20.05.2025.

⁴⁹⁴ Kyrychenko, *art.cit.*, accesat la data 22.05.2025.

⁴⁹⁵ Nastasiu, Cătălina, „Războiul din Ucraina. Narațiuni strategice și cadre mediatică în presă”, link, <https://doctorat.snspa.ro/wp-content/uploads/2022/11/Nastasiu-rezumat-ro.pdf>, accesat la data 22.05.2025.

⁴⁹⁶ Cebotari, *art.cit.*, p.71.

⁴⁹⁷ Kravtsiv, *art.cit.*, accesat la data 22.05.2025.

⁴⁹⁸ Wilson, *opt.cit.*, p.38.

⁴⁹⁹ *Ibidem*, pp.54-59.

⁵⁰⁰ Hans Lucas, Adrien Fillon, „Exemples of Russian disinformation and the facts”, *Bmi.bund.de*, link, <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/schwerpunkte/EN/disinformation/examples-of-russian-disinformation-and-the-facts.html>, accesat la data 26.05.2025.

motivată în parte.⁵⁰¹ Războiul din Ucraina este în primul rând un război pentru controlul oamenilor, ci nu al expansiunii teritoriale, după cum se poate argumenta la prima impresie. S-a creat o narativ falsă în jurul căruia gravitează încercarea de a justifica acțiunile conduse aflate în "mâna" lui Vladimir Putin, prin convingerea ideologică că ucrinienii sunt ruși care nu și-au găsit adevărata identitate, limbă și istorie, și fiind o minoritate mică susținută de Occident.⁵⁰²

Încă din 2008 Ucraina alături de Georgia a dorit aderare când i s-a făcut această propunere din partea NATO a generat o frică Rusiei cu privire la expansiunea teritorială și zona de influență. Tensiunile s-au amplificat în timp, iar în octombrie 2021, Kremlinul a cerut oficial încetarea oricărei activități militare exercitate de SUA și NATO pe teritoriul Europei de Est, cât și extinderea sau orice perspectivă a alianței cu Ucraina. Efectul generat fiind concentrarea armată rusă la granița Ucrainei care în februarie 2022 a marcat pregătirile pentru un război. Această invazie a marcat totodată un punct de cotitură pentru securitatea europeană, accentuând determinarea Rusiei de a bloca expansiunea NATO în Est prin război.

Lansarea invaziei terestră, maritimă și aeriană a fost sub pretextul „demitalizării” și „dezanihării” Ucrainei și genocidul la care a fost supus ruși de pe teritoriul ucrainean. După incapacitatea unei ofensive rapide de a cuceri Kievul, Rusia a recurs la o strategie sistematică de bombardări masive cu rachete asupra infrastructurii civile și militar, astfel conflictul s-a transformat într-un război deschis cu implicații globale.⁵⁰³ Inițial strategia de invazie a fost bine pusă la punct, încât se credea chiar o prăbușire imediată a rezistenței Ucrainei și apariția unui noului regim, dar a fost o falsă percepție strategică, de fapt atât Rusia cât și ceilalți observatori, actori statali de pe scena globală, că Ucraina va capitula în decursul a câteva luni, dar au rămas șocați de întorsătura evenimentelor. În logica strategică, această răsturnare sau înlăturare a elementelor opuse, se numește logica punctul culminant în strategie, acest fenomen este prezent astfel și în acest caz. În teoria

logici paradoxale, atacatorul după ce și-a epuizat avantajul inițial, iar apărarea prinde avantaj. În acest caz, Rusia a subestimat reziliența Ucrainei, care părea inferioară semnificativ atât în aparență cât și în fapt față de oponentul ei, voința de luptă exprimată a mobilizat populația și armata la nivel tehnic, tactic și operațional spre o defenivă a acțiunilor ofensive rusești, care a erodat moralul trupelor. Astfel Rusia a eșuat în a o cuceri, dat fiind percepției iluzorie că Ucraina este o națiune artificială care se poate prăbuși la primele presiuni violente, care a dus automat la o pregătire mai ineficientă operațională, și totodată și sprijinul oferit de NATO cu arme moderne Ucrainei.

Dinamica a evoluat pe parcursul celor trei ani, Ucraina a câștigat teren, dar progresul rămâne lent, iar armamentul rusesc continuă să atace și civili și militari. Un punct care este adesea atins în această discuție este domeniul economic, tehnologie militară și resurse energetice. Resursele care au fost investite în acest conflict de și pentru ambele părți aflate în conflict, au dus la scăderea resurselor interne ale statelor europene, cât și a statelor respective. Implicarea Europei în acest conflict a presupus prioritizarea atenției și forței pentru a dezvolta politici pentru securitatea națională, precum și o mai bună coordonare cu NATO, dat fiind consecințele directe suportate. În contrast, implicarea Statelor Unite în aceste demersuri, pare să fie din poziție de putere geopolitică, întrucât SUA nu poate ajuta în mod direct statele Europene, deoarece poziția sa iluzionistă delimitată fizic de ocean îi permite să intre în afacerile externe europene cu riscuri minime. Resursele investite în conflict de ambele părți implicate, cât și statele europene au dus la scăderea resurselor interne. Costurile ridicate pentru deținerea unor bunuri și servicii esențiale – petrol, gaze naturale, energie, cărbune au pus în dificultate procurare și o presiune economică asupra statelor. Astfel în urma acestei analize putem observa că acest conflict este unul și economic, care afectează și restul statelor care nu sunt implicați în mod direct.⁵⁰⁴

Acțiunile Rusiei sunt motivate de niște dorințe national-istorice și geopolitice a teritoriilor pe care le consideră tradiționale rusești, și o altă este mânăta din dorințele interioare a acestuia de a-și demonstra puterea și dominarea pe scena internațională și de a restabili prestigiul și de a

⁵⁰¹ Mearsheimer, John J., „The Causes and Consequences of the Ukraine War”, Robert Schuman Center of the European University Institute in Florence, *Working Paper No.21*, 16 June 2022, Italy, pp. 12-13.

⁵⁰² Hird, Karolina, „The Kremlin’s Occupation Playbook: Systematic Violations of International Humanitarian Law in Ukraine”, Institute for the study of war, *Understandingwar.org*, 2024, p.8, link, <https://www.understandingwar.org/sites/default/files/24-210-01%20ISW%20Occupation%20playbook.pdf>, accesat la 26.05.2025.

⁵⁰³ „War in Ukraine”, *Cfr.org*, may 27, 2024, link, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine>, accesat la data 27.05.2025.

⁵⁰⁴ Bremmer, Ian, „War in Ukraine – and What It Means for the World Order”, TED Explains the World with Ian Bremmer, traducere personală, *Youtube*, March 2022, link, <https://youtu.be/k0Fx6igxRv8?si=USmcAm0UGDgG9On4>, accesat la data 27.05.2025.

deveni o putere neoimperialistă. Acțiunile mai pot fi interpretate și dintr-o perspectivă psihologică. Se poate presupune că liderul rus este influențat nu doar de considerente geopolitice sau politice ci de consolidarea imaginii personale și să fie cunoscut drept mare realizator al națiunii. Acest conflict este un moment de criză geopolitică, dar totodată a declanșat transformări profunde în modul în care Rusia este percepută și se poziționează pe scena internațională. Transformări care identifică patru dimensiuni izolarea diplomatică în Occident, reconfigurarea economică (sanctiuni), pierderea influenței regionale (Finlanda și Suedia aderă la NATO, iar Moldova și Georgia s-au apropiat de euro-atlantici) și emergența unor noi alianțe globale.

4.3 POZIȚIA CONSILIULUI DE SECURITATE ȘI ADUNAREA GENERALĂ

„Ucraina a suferit un război devastator de la invazia la scară largă a Federației Ruse la 24 februarie 2022, cu încălcarea flagrantă a dreptului internațional și a Cartei Organizației Națiunilor Unite. Mai mult de trei ani de război au dus la numeroase decese militare și civile și la încălcări grave ale legislației internaționale privind drepturile omului, inclusiv execuții sumare, tortură și rele tratamente și detenții arbitrare.”⁵⁰⁵ Începând cu anul 2022, a presupus intensificarea activității ONU în mod considerabil, organele responsabile de coordonarea și conducerea de menținere a păcii și asigurării securității internaționale revine în competența Consiliului de Securitate într-o mare măsură, datorită invaziei pe scară largă a Rusiei în Ucraina.⁵⁰⁶ „În 2022, Consiliul de Securitate, compus din cinci membri permanenți (China, Franța, Federația Rusă, Regatul Unit și Statele Unite), precum și din zece membri nepermanenți, și anume Albania, Brazilia, Gabon, Ghana, India, Irlanda, Kenya, Mexic, Norvegia și Emiratele Arabe Unite în 2022.”⁵⁰⁷ Activitatea și poziția Consiliului de Securitate și Adunării Generale în contextul conflictului ruso-ucrainean a constant

în numeroase ședințe, care aveau ca scop discutarea asupra temei „menținerea păcii și securității internaționale în Ucraina”, „amenințări și la adresa păcii și securității internaționale” și găsirea unor soluții cât mai facile de restabilire a ordinii în prezența celor 15 membri. Consiliul totodată a adoptat 54 de rezoluții în 2022, printre care o rezoluție specială rezoluția 2623 (2022) pe tema Ucrainei în conformitate cu rezoluția Rezoluția 377 (V).⁵⁰⁸

Această rezoluție a solicitat organizarea unei „sesiuni speciale de urgență” (SES) a Adunării Generale pentru a analiza și a recomanda acțiuni colective privind situația din Ucraina. Aceasta a reprezentat prima dată în patru decenii când Consiliul a adoptat o rezoluție „Unire pentru pace”, prin care Consiliul trimite Adunării Generale o situație în care membrii săi permanenți sunt în impas. Rezoluția a fost adoptată cu 11 voturi pentru, un vot împotriva (Rusia) și trei abțineri (China, India și EAU).⁵⁰⁹

„Eforturile continue ale Secretarului General și ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și ale altor organizații internaționale și regionale de a sprijini evitarea escaladării situației din Ucraina și încurajând continuarea dialogului.”⁵¹⁰

Reamintind obligația tuturor statelor, în temeiul articolului 2 din Cartă, de a se abține, în relațiile lor internaționale, de la amenințarea sau folosirea forței împotriva integrității teritoriale sau independenței politice a oricărui stat sau în orice alt mod incompatibil cu scopurile Organizației Națiunilor Unite și de a-și soluționa diferendele internaționale prin mijloace pașnice, Reamintind, de asemenea, obligația prevăzută la articolul 2 alineatul (2) din Cartă, conform căreia toți membrii, pentru a le asigura tuturor drepturile și beneficiile care decurg din calitatea de membru, trebuie să îndeplinească cu bună credință obligațiile asumate de ei în conformitate cu Carta.⁵¹¹

Reamintind, de asemenea, Rezoluția sa 2625 (XXV) din 24 octombrie 1970, prin care a aprobat Declarația privind principiile de drept

⁵⁰⁵ Claude Heller, Committee Chair and Country Co-Rapporteur, „Experts of the Committee against Torture Praise Measures to Prevent Torture in Ukraine, Ask about Alleged Torture of Russian Prisoners of War and Reports of Corruption and Torture in Prisons”, *Ohchr.org*, 25 april 2025, link, <https://www.ohchr.org/en/meeting-summaries/2025/05/experts-committee-against-torture-praise-measures-prevent-torture-ukraine>, accesat la data 26.05.2025.

⁵⁰⁶ Highlights of security council practice 2022, traducere personală, *Main.un.org*, link, <https://main.un.org/securitycouncil/en/content/highlights-2022>, accesat la data 28.05.2022.

⁵⁰⁷ *Ibidem*.

⁵⁰⁸ *Ibidem*.

⁵⁰⁹ Security Council Report, „UN Document for Ukraine”, *Securitycouncilreport.org*, 27 February 2022, link, <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/ukraine/>, accesat la data 28.05.2025.

⁵¹⁰ United Nation, General Assembly, Resolution ES-11/1. „Aggression against Ukraine”, /RES/ES-11/1, 2 March 2022, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/1>, accesat la data 03.06.2025.

⁵¹¹ *Ibidem*.

internațional referitoare la relațiile de prietenie și cooperare între state în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite A/RES/ES-11/1 Agresiunea împotriva Ucrainei 2/4 22-04067 și reafirmând principiile conținute în aceasta, conform cărora teritoriul unui stat nu poate face obiectul unei achiziții de către un alt stat ca urmare a amenințării sau a folosirii forței și că orice încercare de a distruge parțial sau total unitatea națională și integritatea teritorială a unui stat sau a unei țări sau independența sa politică este incompatibilă cu scopurile și principiile Cartei.⁵¹²

4.4 MĂSURILE ÎNTERPRINSE DE ONU ÎN GESTIONAREA CONFLICTULUI

Măsurile adoptate de ONU în contextul ruso-ucrainean 2022-2024, au constat în acțiuni diplomatice de către Secretarul General și juridice Curtea Internațională de Justiție, în condamnarea invaziei, suspendarea Rusiei din structura internațională și promovarea unor mecanisme de responsabilizare, care este completată de sancțiuni economice coordonate de UE, umanitare și securitate apărută de NATO, rezoluții simbolice de către Adunarea Generală pentru presiune politică, impuse în colaborarea cu organizații internaționale, în a limita capacitatea de escaladare a agresiunii.⁵¹³

Principiile de menținere a păcii ale ONU sunt: consimțământul părților principale, imparțialitatea, neutilizarea forței decât în caz de legitimă apărare și apărarea mandatului, unele referindu-se la un al patrulea principiu și menținerea păcii și securității. Aceste principii asigură credibilitatea și un grad de protecție politică OMP, esențiale pentru asigurarea succesului operațional și logistic. Autoapărarea este, din punct de vedere juridic, un drept inerent, astfel încât mandatul este cel care determină unde și cum poate fi folosită forța.⁵¹⁴

„Rusia a exercitat în mod repetat dreptul de veto asupra proiectelor de rezoluții ale Consiliului de Securitate care vizau activitățile sale militare în statul vecin Ucraina, atât în 2014, cât și

⁵¹² *Ibidem*.

⁵¹³ OCHA, „Ukraine – Humanitarian Response Plan 2022 (February 2022) [EN/UK]”, *Reliefweb.info*, 11 Feb 2022, link, <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-humanitarian-response-plan-2022-february-2022-enuk>, accesat la data 10.06.2025.

⁵¹⁴ Black, Edward, „United Peacekeeping for Ukraine Under Scrutiny”, *Rusi.org*, 30 april 2025, link, <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/united-nations-peacekeeping-ukraine-under-scrutiny>, accesat la data 11.06.2025.

în 2022.”⁵¹⁵ Eforturile ONU după această opoziție a Federației Ruse, a aplicat alte rezoluții care cereau retragerea imediată a trupelor de pe teritoriul Ucrainei și condamnarea invaziei prin diferite sancțiuni, redirectionări normative, blocaje, cu toate acestea Consiliul de Securitate a întâmpinat dificultăți în aplicarea sancțiunilor dat fiind opoziția Federației Ruse exprimat prin dreptul de veto. Existența opoziției a constrâns puterea de acțiune a Consiliului de Securitate, a fost necesară luarea măsurii de reactivare a mecanismului procedural „Unity for Peace”, care prevede faptul că, când se produce o paralizare de acțiune în Consiliul de Securitate din cauza votului de veto al unui membru permanent în a bloca acțiuni globale, revin în competența Adunării Generale de a se i atribui luarea unor măsuri de urgență, fie ele militare sau economice colective.⁵¹⁶

Rezoluțiile au fost impuse pe mai multe paliere, Rezoluția ES-11/2 - consecințele umanitare ale agresiunii împotriva Ucrainei adoptată de Adunarea Generală în 24 martie 2022, cu niște modificări și ajustări la perioadă pe parcursul celor trei ani de conflict, constă în principiu în condamnarea fermă a invaziei Rusiei, evidențiând consecințele pe parte umanitară grave.⁵¹⁷ „Reafirmând necesitatea de a proteja, fără niciun fel de discriminare, siguranța, drepturile omului și libertățile fundamentale ale persoanelor care fug de conflict și de violență, promovând în același timp securitatea și prosperitatea tuturor comunităților și condamând, în această privință, orice acte, manifestări și expresii de rasism, discriminare rasială, și intoleranță conexă împotriva persoanelor în mișcare, inclusiv a refugiaților.”⁵¹⁸ „Reamintind, de asemenea, obligația prevăzută la articolul 33 alineatul (1) din Cartă, conform căreia membrii care sunt părți la un diferend trebuie, în primul rând, să caute o soluție prin negociere, anchetă, mediere, conciliere, arbitraj, soluționare judiciară, apel la agenții sau acorduri regionale sau prin alte mijloace pașnice la alegerea lor.”⁵¹⁹ Această

⁵¹⁵ „The war in Ukraine and the curtailment of the veto in the Security Council”, *Geopolitique.eu*, link, <https://geopolitique.eu/en/articles/the-war-in-ukraine-and-the-curtailment-of-the-veto-in-the-security-council/>, accesat la data 10.06.2025.

⁵¹⁶ „General Assembly Overwhelmingly Adopts Resolution Demanding Russian Federation Immediately End Illegal Use of Force in Ukraine, Withdraw All Troops”, *Press.un.org*, 2 March 2022, link, <https://press.un.org/en/2022/ga12407.doc.htm>, accesat la data 10.06.2022.

⁵¹⁷ United Nation, General Assembly, Resolution ES-11\ 2. „Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine”, A/RES/ES-11/2, 24 March 2022, pp.1-2, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/2>, accesat la data 10.06.2025.

⁵¹⁸ *Ibidem*.

⁵¹⁹ United Nation, General Assembly, Resolution ES-11/5. „Furtherance of remedy and reparation for aggression

rezoluție a Adunării Generale a ONU, Rezoluția ES-11/5 - Promovarea remedierii și reparării agresiunii împotriva Ucrainei, reconfirmă principiile Cartei, totodată condamnăm ferm anexarea teritoriilor ucrainene ocupate de Federația Rusă, prin solicitare imediată și necondiționată a forțelor armate, subliniind obligația respectării suveranității, integrității teritoriale a Ucrainei în conformitate cu dreptul internațional.⁵²⁰

Rezoluția ES-11/6. Principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite care stau la baza unei păci globale, juste și durabile în Ucraina, „Reafirmând că nicio achiziție teritorială rezultată din amenințarea sau utilizarea forței nu va fi recunoscută ca fiind legală. Reamintind rezoluțiile sale relevante adoptate la cea de-a unsprezecea sesiune specială de urgență și rezoluția sa 68/262 din 27 martie 2014. Subliniind, la un an de la invazia la scară largă a Ucrainei, că realizarea unei păci globale, juste și durabile ar constitui o contribuție semnificativă la consolidarea păcii și securității internaționale.”⁵²¹ Cu toate eforturile depuse de către ONU, acțiunile au rezultat ca fiind neeficiente, parcursul conflictului rezoluțiile adoptate au fost fie modificate sau ajustate la necesitatea momentului, au întâmpinat un blocaj în eficiența Consiliului de Securitate ale cărui acțiuni au fost paralizate de către un membru care a aplicat dreptul de veto, și trecerea în competența Adunării Generale de a lua măsuri prin putere morală și politică, dar cu toate acestea statele membre ONU nu tolerează un astfel de comportament nociv, oferind sprijin internațional Ucrainei, și ripostează prin diferite instrumente fie ele diplomatice și politică – izolarea Rusiei de pe scena internațională, mobilizează susținători în aplicarea sancțiunilor din partea UE, NATO, cât și juridice.⁵²²

CONCLUZII

În asociație cu aceste evenimente, Ucraina se situează într-un dualism istoric, de dilemă identitară și vizionară, între un stat suveran orientat spre valori europene, cu economie de piață și

instituții politice și stat-satelit dependent de principiile și valorile autoritare rusești, și cu structuri politico-economice autoritare, astfel se poate trage concluzia că esența acestui conflict este dincolo de aspirațiile teritoriale, ci mai de grabă identitară, de autodefinire și apartenență civilizațională. Astfel se poate trage afirmația că Ucraina are o ușoară formă de ciclitate istorică într-o anumită măsură, în care perioadele de autonomie, suferință și renaștere națională au fost constante.⁵²³

În acest capitol am explorat întrebările despre „Cauzele și factori care au dus la conflictul ruso-ucrainean 2022”; „Ce rol a jucat ONU în gestionarea conflictului”; „Care au fost organele operaționale ale ONU implicate în mod direct în gestionarea conflictului”.

Dreptul de Veto oferit Federației Ruse, care ia parte la Consiliul de Securitate ca drept membru permanent, se poate opune deciziilor luate în concordanță cu principiile fundamentale ale Cartei ONU, ceea ce a determinat în acest context, o ineficiență în sistemului birocratic decizional. Din cauza ineficienței mecanismelor ONU de gestionare a conflictului, a fost necesară intervenție din partea UE care a impus sancțiuni Rusiei prin reudcerea transportului de gaze către țări terțe, și service conexe, obligate a le aplica din punct de vedere juridic statele membre.⁵²⁴ Statele Unite au intervenit prin măsuri coercitive împotriva Federației Ruse, care vizau inclusiv sancțiuni financiare asupra instituțiilor bancare ruse (precum Sberbank, VTB Bank și Alfa-Bank), restricții tehnologice, blocarea activelor și limitarea accesului pe piața internațională.⁵²⁵ și oferirea de asistență militară, prin distribuirea de echipamente și armament avansat, programe de instruire militară alături de NATO, asistență medicală și sprijin economic. În ciuda sancțiunilor din partea ONU, sprijinul UE și SUA oferit Ucrainei, daunele în sectorul bancar și tehnologic, izolarea de Occident, Rusia a reușit să-și păstreze relevanța pe scena globală prin dezvoltarea de parteneriate cu India, Belarus, Coreea de Nord, Turcia, Africa de Sud, dar în mod special cu China.⁵²⁶

La trei ani de la invazia Ucrainei de către Federația Rusă, Adunarea Generală a adoptat astăzi

against Ukraine”, A/RES/ES-11/5, 14 November 2022, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/5>, accesat la data 10.06.2025.

⁵²⁰ *Ibidem*.

⁵²¹ United Nations, General Assembly, Resolution ES-11/6. „Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine”, A/RES/ES-11/6, 2 March 2023, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/6>, accesat la data 10.06.2025.

⁵²² „The war in Ukraine and the curtailment of the veto in the Security Council”, *Geopolitique.eu*, link, <https://geopolitique.eu/en/articles/the-war-in-ukraine-and-the-curtailment-of-the-veto-in-the-security-council/>, accesat la data 10.06.2025.

⁵²³ Snyder, Timothy, *The road to freedom*, Editura Tim Duggan Books, New York, 2018, pp.92-93.

⁵²⁴ *Ibidem*.

⁵²⁵ A.V., „Calendarul sancțiunilor impuse Rusiei”, Ziarul BURSA #Internațional / 26 noiembrie 2024, *Bursa.ro*, link, <https://www.bursa.ro/calendarul-sanctiunilor-impuse-rusiei-85869154>, accesat la data 11.06.2025.

⁵²⁶ Stent, Angela, „How the war in Ukraine changed Russia's global standing”, *Brookings.edu*, April 2, 2025, link, <https://www.brookings.edu/articles/how-the-war-in-ukraine-changed-russias-global-standing/>, accesat la data 28.05.2025.

două rezoluții care reafirmă suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei și solicită o pace globală, justă și durabilă, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite. În timp ce statele membre au fost în general de acord cu privire la necesitatea urgentă de a pune capăt războiului, acestea au avut opinii diferite cu privire la cea mai bună cale de a obține pacea. Relațiile dintre țările din estul și vestul Europei riscă să se deterioreze pe măsură ce războiul se prelungește.⁵²⁷

CONCLUZIA FINALĂ A CERCETĂRII

În primul capitol am răspuns la întrebarea „Care este importanța strategică a Peninsulei Crimeea și Ucrainei pentru Rusia” și „Politicile de rusificare cu care operează Rusia dintotdeauna și prin intermediul căror instrumente se realizează în practică”. Peninsula Crimeea (Taurida) și Ucraina (Rutenia), regiuni istorice, au fost dintotdeauna sub influența marilor puteri istorice care au jonglat cu aceste teritorii, printre care se găsește și Rusia, care a jucat un rol decisiv asupra Peninsulei Crimeea și Ucraina, folosindu-le ca puncte strategice în geopolitica rusească. Punct strategic în geopolitica rusă, datorită spațiului geografic ca fiind pivot de expansiune navale ruse prin baze militare în regiunea Sevastopol și rută comercială în Marea Neagră. Vechiul sistem de rusificare consta în modificări asupra limbii și literaturii ucrainene, represiuni violente ale identității. La conducerea regimului sovietic vine Nikita Sergheevici Hrușciiov, iar eforturile sovietice de rusificare a regiunilor non-rusești se baza pe fuziune națiunilor (supremația limbii și culturii ruse). Ulterior Noua conducere a adoptat un plan de eliminare forțat a limbilor non-rusești prin presiune structurală și ștergerea treptată a ucrainei.

În cel de-al doilea capitol, vizează întrebările „Care au fost cauzele și consecințele Revoluției Portocalii”; „Motivele și consecințele anexării Crimeei de către Rusia”; „Cum a reacționat ONU la evenimentul din 2014 – Anexarea Crimeei de către Rusia”. După independența Ucrainei 1991, a urmat o perioadă de liniște care va lua sfârșit în post-2000, o dată cu exprimarea vocală a deciziilor politice de a adera la Organizația Tratatului Nord Atlantic (NATO), iar ulterior la un Acord de Asociere din cadrul Pactului European de Vecinătate. Răspunsul Federația Rusă fiind o

mișcare plină de ostilitate, iar evenimentele care au urmat – Revoluția Portocalie, Euromaidanul, Anexarea Crimeei, Conflictul de la Donbas nu au fost favorabile Ucrainei și Peninsulei Crimeea. Reacția din partea instituției internaționale a constat în sesizarea și condamnarea de către Organizația Națiunilor Unite, apreciere făcută în mod obiectiv ca fiind un act agresiv, deoarece au fost prezente acțiuni considerate la fel de violente care au încălcat principiile fundamentale ale unui stat cu statut de drept, nerespectarea și a inviolabilității teritoriale.

În capitolul al treilea capitol are ca scop prezentarea teoretică a structuri organizaționale ONU, lămurirea unor aspecte structurale și simplificarea noțiunilor. Răspunde la întrebarea „Care sunt principalele organe ale ONU și care sunt responsabilitățile lor?”; „Care e rolul Consiliului de Securitate?”; „Care este rolul Adunării Generale?”. ONU a apărut la sfârșitul celui de-al doilea război, ca o responsabilitate morală și de securitate a națiunilor, în 1945, cu scopul de a menține pacea și securitatea internațională în zone de conflict, prin intermediul Cartei ONU și a 7 principii fundamentale - suveranitatea statală, soluționării pașnice a diferendelor, interzicerea amenințării și utilizării forței, cooperare internațională, sprijin reciproc, respectarea dreptului omului și neamestecarea în treburile interne ale unui stat, aplicabile membrilor – 192 națiuni.

Principalele organe ONU sunt: Consiliul de Securitate, Adunarea Generală – organism deliberativ (192 state), Consiliul Economic și Social, Curtea de Justiție Internațională, Secretarul General și alte organe subordonate. Consiliul de Securitate la fel de important în rolul gestionării unui conflict, căruia Adunarea Generală îi adoptă rezoluțiile care condamnă acțiunile agresive întreprinse de o națiune și care solicită respectarea dreptului internațional și a suveranității statale. Curtea Internațională de Justiție ocupă funcția de instanță la nivel internațional, a cărui scop e soluționarea conflictelor juridice dintre state, opiniile juridice la cererea celorlalte organe. Acesta sunt organisme care joacă un rol important în acțiunea de a menține ordinea pașnică a evenimentelor care au luat amploare pe scena globală, cât și menținerea securității internaționale, alături de alte organe. Operațiunile de menținere a păcii și securității internaționale constă în mai etape desfășurate prin propriile obiective și activității specifice.

În cel de-al patrulea capitol, este acordat studiul de caz în care pune accentul pe ceea ce s-a dorit realizat în această lucrare, și exprimă întrebările: „Cauzele și factorii care au dus la conflictul ruso-ucrainean 2022”; „Ce rol a jucat ONU în

⁵²⁷ United Nation, General Assembly, „At Three-Year Mark of Russian Federation’s Invasion, General Assembly Upholds Ukraine’s Territorial Integrity, Adopting Two Resolutions”, *Press.un.org*, 24 February 2025, link, <https://press.un.org/en/2025/ga12675.doc.htm>, accesat la data 12.06.2025.

gestionarea conflictului”; „Care au fost organele operaționale ale ONU implicate în mod direct în gestionarea conflictului”.

În 2022, acțiunile de ostilitate fizice dintre Ucraina și Federația Rusă au ajuns într-un punct în care au trecut dincolo de orice implicație diplomatică de a atenua conflictul, astfel s-a recurs la un conflict armat, recunoscut și condamnat de către majoritatea actorilor statali internaționali, cât și de către marile actori non-statali interguvernamentali – ONU, UE, NATO.

Principalele organe funcționale ale nivel global în implicarea menținerii păcii și securității internaționale prin sprijin armat și condamnare acțiunilor întreprinse de Federația Rusă sunt Consiliul de Securitate și Adunarea Generală a ONU. Mecanismele de menținere a păcii și securității internaționale s-au manifestat prin analiza și evaluarea sprijinului care i se poate oferi Ucrainei, prin intermediul rezoluțiilor adoptate, sancțiuni și din partea UE, sprijin financiar, sprijin de armament din partea NATO. Intervenția ONU în conflictul ruso-ucrainean s-a constatat ca fiind ineficientă din cauza locului pe care Federația Rusă ocupă în structura Consiliului de Securitate, prin poziția de membru permanent alături de SUA, Franța, Marea Britanie, Italia, Germania, acordat dreptului de veto – de a avea puterea de a se opune rezoluțiilor de condamnare și de a influența procesul decizional, precum și acțiunile pripite de sancționare care a determinat crearea unor blocuri de influență în ordinea internațională, precum și împingerea și încurajarea indirectă, în mod neintenționat a Federației Ruse de a-și crea aliați precum China, Turcia. Astfel a fost nevoie de intervenții din exteriorul ONU, din partea UE, NATO de a oferi sprijin în sancțiunile economice, sprijin militar, și opoziție.

La trei ani de la invazia la scară largă a Ucrainei de către Federația Rusă, este considerată ca fiind o agresiunea iar eforturile ONU continuă să condamne, și să găsească modalități de a conbata agreisunea, dat fiind faptul că intervențiile diplomatice nu au drept de apel, dar rămân paralizate.

Întrebările de cercetare au suferit modificări și mici schimbări pe parcursul studiului, principalele întrebări schimbate din primul capitol sunt „Care este importanța strategică a Peninsulei Crimeea și Ucrainei pentru Rusia de la acea perioadă”; „Ce importanță are istoria în identitatea națională a Ucrainei și a Rusiei”; „Cum au fost percepute minoritățile entice din Crimeea și Ucraina”. În cel de-al doilea capitol, am înlocuit întrebările „Ce evenimente de mare avengură s-au petrecut după independența Ucrainei” și

„Motivele și consecințele anexării Crimeei de către Rusia”. Cel de-al treilea capitol, am eliminat întrebările „Care este rolul Secretariatului General în diplomatie preventivă, mediere, negociere în situații de conflict?” și „Care sunt punctele slabe și tari ale ONU în gestionarea conflictelor?”. Iar în ultimul capitol, destinate studiului de caz, inițial voiam să explorez întrebările despre „Rolul ONU în gestionarea crizei umanitare în conflict”; „Rezoluțiile adoptate cu privire la dreptul umanitar”, care pe parcursul studiului, le-am găsit ca fiind nepotrivite deoarece nu mi s-au părut abordabile în ceea ce eu am dorit să realizez, la fel ca și în cazul celorlalte capitole.

LIMITELE STUDIULUI ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

Limitele cercetării este datorată în însuși complexitatea conflictului ruso-ucrainean, deoarece un conflict în sine are multiple dimensiuni – economic, politic, istoric, geopolitic, social care limitează în mod semnificativ raza de intervenție cât mai eficientă a organelor de lucru – Consiliului de Securitate și Adunării Generale ale ONU, această organizație acționează în domenii precum medierea politică, diplomatie multilaterală, ajutor umanitar, rezoluții, sancțiuni. Studiul de cercetare al acestei lucrări de licență este datorat de asemenea, unei analize care se concentrează pe rolul formal al mecanismele de soluționare a conflictului și menținerea păcii și securității internaționale ale ONU (rezoluții, documente), fără o abordare multidimensională, rămânând dificile în practică, întrucât măsurile adoptate au fost paralizate de structura membrilor permanenți. Din cauza limitării stucturi unei licențe, există și o limitare metodologică a acestui studiu de caz, dar cât și a direcției în care am dorit să abordez subiect, accent pus pe dreptul de veto acordat membrilor permanenți, printre care se află și Federația Rusă, a fost concentrată unui studiu și analize sumară a anumitor aspect ale conflictului, cu accent impus pe aspectele esențiale ale implicării, fără a avea posibilitatea unei cercetări exhaustive asupra tuturor domeniilor de intervenție a ONU.

Dat fiind aceste limitării menționate, pe viitor, direcția cercetării de poate axa și pe investigația rezoluțiilor adoptate din punct de vedere al domeniului socio-umanitar al ONU, și anume intervenția acordată dreptului umanitar, și încălcarea drepturilor și principiilor fundamentale ale omului în acest conflict, instrumentele prin care a intervenit în spirijinul social în zonele afectate de

forțele armate ruse. Se mai poate pune accentul și pe partea juridică, rolul Curții de Justiție Internațională a ONU și cum a stimulat sancțiunile adresate împotriva Federației Ruse în a-și redirecționa și reconsidera acțiunile violente. Totodată direcția aceste cercetării poate explora modul în care mecanismele de menținere a păcii și securității internaționale din punct de vedere al medieri conflictului au influențat procesul decizional în gestionarea conflictului ruso-ucrainean.

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI

1. Berca, Alex, *Ucraina, Un punct strategic*, Editura Top Form, București, 2014.
2. Figes, Orlando, *The story of Russia*, Editura Bloomsbury Publishing Plc, Londra, 2022.
3. Freeze, Gregory L., *Russia: A history*, Editura Oxford University Press, New York, 2009.
4. Goldstein, G. Joshua, Pevehouse C. Jon, *Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2008.
5. Grigas, Agnia, *Crimeea și noul Imperiu Rus*, Editura Corint, București, 2017.
6. Keohane, O. Robert, *After hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy*, Editura Princeton University Press, New Jersey, 1984.
7. Miroiu, Andrei, Ungureanu Radu-Sebastian, *Manual de Relații Internaționale*, Editura Polirom, Iași, 2006.
8. Mogocsi, Paul R., *A history of Ukraine. The land it's people*, traducere personală, Editura University of Toronto Press, Canada, 1996.
9. Polhky, Serhii, *The Gates of Europe: A History of Ukraine*, Editura Basic Books, New York, 2015.
10. Snyder, Timothy, *The road to freedom*, Editura Tim Duggan Books, New York, 2018.
11. Wilson, Andrew, *Ukraine Crises: What It Means for the West*, Editura Yale University Press: New Haven and London, Londra, 2014.
12. Yekelchik, Sherhy, *Ukraine: Birth of a Modern Nation*, Editura Oxford Press University, New York, 2007.

ARTICOLE

1. „War in Ukraine”, *Cfr.org*, may 27, 2024, link, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine>, accesat la data 26.05.2025.
2. Black, Edward, „United Peacekeeping for Ukraine Under Scrutiny”, *Rusi.org*, 30 april 2025, link, <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/united-nations-peacekeeping-ukraine-under-scrutiny>, accesat la data 11.06.2025.
3. Blidariu, Sebastian, „Peninsula Crimeea și importanța sa geografică de-a lungul timpului”, *Security Brief*, Institutul pentru Studii Politice și Apărare și

Istorie Militară, București, p. 101, NR.1, 2023, pp. 11-56.

4. Bohdan Kravtsiv și Volodymyr Kubijovyč, „Russification”, traducere cu DeepL, original apărut în *Encyclopedia of Ukraine*, vol.4 (1993), link, <https://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CR%5CU%5CRussification.htm>, accesat la data 22.05.2025.
5. Bremmer, Ian, „War in Ukraine – and What It Means for the World Order”, TED Explains the World with Ian Bremmer, Youtube, March 2022, link, https://www.ted.com/talks/ian_bremmer_war_in_ukraine_and_what_it_means_for_the_world_order, accesat la data 27.05.2025.
6. Carta Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, *Legislatie.just.ro*, link, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/19362>, accesat la data 02.05.2025.
7. Carta Organizației Națiunilor Unite, articolul 2, alineatul (4), *Legislatie.just.ro*, link, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/19362>, accesat la data 01.05.2025.
8. Cebotari, Svetlana, „Impactul războiului ruso-ucrainean asupra relațiilor internaționale”, *Universitatea de stat din Moldova*, Chișinău, nr.1 (96), 2022: 65-78, p.65-78, link, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/65-78_5.pdf, accesat la data 10.04.2025.
9. Claude Heller, Committee Chair and Country Co-Rapporteur, „Experts of the Committee against Torture Praise Measures to Prevent Torture in Ukraine, Ask about Alleged Torture of Russian Prisoners of War and Reports of Corruption and Torture in Prisons”, *Ohchr.org*, 25 april 2025, link, <https://www.ohchr.org/en/meeting-summaries/2025/05/experts-committee-against-torture-praise-measures-prevent-torture-ukraine>, accesat la data 26.05.2025.
10. Danilov, Alexandru, „Peninsula Crimeea: Al doilea butoi cu pulbere.”, link, *Historia.ro*, <https://historia.ro/sectiune/general/peninsula-crimeea-al-doilea-butoi-cu-pulbere-576651.html>, accesat la 20.03.2025.
11. Dickinson, Peter, „How Ukraine’s Orange Revolution shaped twenty-first century geopolitics”, *Atlantic council.org*, November 22, 2020, link, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-ukraines-orange-revolution-shaped-twenty-first-century-geopolitics/>, accesat la data 10.04.2025.
12. General Assembly Overwhelmingly Adopts Resolution Demanding Russian Federation Immediately End Illegal Use of Force in Ukraine, Withdraw All Troops, *Press.un.org*, 2 March 2022, link, <https://press.un.org/en/2022/ga12407.doc.htm>, accesat la data 10.06.2022.
13. General Assembly Overwhelmingly Adopts Resolution Demanding Russian Federation Immediately End Illegal Use of Force in Ukraine, Withdraw All

- Troops", *Press.un.org*, 2 March 2022, link, <https://press.un.org/en/2022/ga12407.doc.htm>, accesat la data 10.06.2022.
14. Grigore, Florentina, „2004: Revoluția Portocalie din Ucraina”, *Adevărul.ro*, 21.10.2024, link, <https://adevarul.ro/istoria-zilei/22-noiembrie-revolutia-portocalie-din-ucraina-in-2402677.html>, accesat la data 10.04.2025.
 15. Hans Lucas, Adrien Fillon, „Exemples of Russian disinformation and the facts”, *Bmi.bund.de*, link, <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/schwerpunkte/EN/disinformation/examples-of-russian-disinformation-and-the-facts.html>, accesat la data 26.05.2025.
 16. Harasymiw, Bohdan, „Ukraine’s “Orange Revolution” and Why It Fizzled”, 2007, p.20, link, <https://cpsa-acsp.ca/papers-2007/Harasymiw.pdf>, accesat la data 13.04.2025.
 17. Highlights of security council practice 2022, traducere personală, *Main.un.org*, link, <https://main.un.org/securitycouncil/en/content/highlights-2022>, accesat la data 28.05.2022.
 18. Hird, Karolina, „The Kremlin’s Occupation Playbook: Systematic Violations of International Humanitarian Law in Ukraine”, *ISW Institute for the study of war*, February 2024, p.10, link, <https://www.understandingwar.org/sites/default/files/24-210-01%20ISW%20Occupation%20playbook.pdf>, accesat la data 26.05.2025.
 19. Ihor Stebelsky, Stepan Andriyovich Kryzhanisky et.all.4, „The maidan protest movement”, May 13, 2025, *Britannica.com*, link, <https://www.britannica.com/place/Ukraine/The-Maidan-protest-movement>, accesat la data 13.04.2025.
 20. Irina Nicolaescu și Natalia Stercul, „Mecanismele de gestionare a conflictelor de către misiunile pacificatoare ONU” în Dialoguri de pace în Moldova: integrare socială, politici și strategii de acomodare din perspectiva academică (Chișinău: CEP USM, 2015), 93–99, p.93-99, link, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/93-99_35.pdf, accesat la data 20.05.2025.
 21. Johann, Bernd, „Revoluția Neterminată din Ucraina”, *Deutsche Welle (DW)*, 2018, link, <https://www.dw.com/ro/comentariu-revolu%C5%A3ia-neterminat%C4%83-din-ucraina/a-46389782>, accesat la data 20.04.2025.
 22. Kateryna Kyrychenko and dr. Paul R. Williams, „Crimea and Donbas Are Ukrainian: A Historical and Cultural Perspective”, *PILPG*, 3 february 2025, link, <https://www.publicinternationallawandpolicygroup.org/lawyring-justice-blog/2025/2/3/crimea-and-donbas-are-ukrainian-a-historical-and-cultural-perspective>, accesat la data 24.03.2025.
 23. Lubomyr A. Hajda, Ivan Alekseyevich Yerofeyev, Stepan Andriyovich Kryzhanivsky, Oleksa Eliseyevich Zasenko, Andriy Makuch și Ihor Stebelsky, „History of Ukraine: Prehistory”, *Britannica.com*, April 3 2025, link, <https://www.britannica.com/place/Ukraine/Soils>, accesat la data 27.03.2025.
 24. Lubomyr A. Hajda, Ivan Alekseyevich Yerofeyev, Stepan Andriyovich Kryzhanivsky, Oleksa Eliseyevich Zasenko, Andriy Makuch și Ihor Stebelsky, „Ukraine in History”, *Britannica.com*, April 3 2025, link, <https://www.britannica.com/place/Ukraine/The-Maidan-protest-movement>, accesat la data 20.04.2025.
 25. Mearsheimer, John J., „The Causes and Consequences of the Ukraine War”, Robert Schuman Center of the European University Institute in Florance, *Working Paper No.21*, 16 june 2022, Italy, pp. 12-13.
 26. Ministerul Afacerilor Externe, „Organele principale”, *Mae.ro*, link, <https://www.mae.ro/node/5610>, accesat la data 02.05.2025.
 27. Ministerul Afacerilor Externe, „Organele principale”, Secretariatul General, *Mae.ro*, link, <https://www.mae.ro/node/5610>, accesat la data 06.05.2025.
 28. Misiunea Permanentă a României pe lângă Oraganizația Națiunilor Unite, „Adunarea Generală”, *Mae.ro*, link, <https://mpnewyork.mae.ro/node/1166>, accesat la data 06.05.2025.
 29. Nastasiu, Cătălina, „Războiul din Ucraina. Narațiuni strategice și cadre mediatice în presă”, *Snspra.ro*, link, <https://doctorat.snspra.ro/wp-content/uploads/2022/11/Nastasiu-rezumato.pdf>, accesat la data 22.05.2025.
 30. OCHA, „Ukraine – Humanitarian Response Plan 2022 (February 2022) [EN/UK]”, *Reliefweb.info*, 11 Feb 2022, link, <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-humanitarian-response-plan-2022-february-2022-enuk>, accesat la data 10.06.2025.
 31. Organizația Națiunilor Unite, rezoluția 68\262, „Integritatea teritorială a Ucrainei”, 27 martie 2014, *Securitycouncilreport.org*, link, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/a_res_68_262.pdf, accesat la data 01.05.2025.
 32. Pavel, Matei, „Noi rezoluții pe tema războiului din Ucraina, în dezbateră adunării Generale a ONU”, *Radioromania.ro*, 24 Februarie 2025, link, <https://www.radioromania.ro/Actualitate/noi-rezolutii-pe-tema-razboiului-din-ucraina-in-dezbateră-adunării-generale-a-onu-id51897.html>, accesat la data 01.05.2025.
 33. Radu, Caranfil, „Consiliul de Securitate al ONU: 5 noi membri pentru perioada 2025-2026”, *Puterea.ro*, 07 iun.2024, link, <https://www.puterea.ro/consiliul-de-securitate-al-onu-5-noi-membri-pentru-perioada-2025-2026/>, accesat la data 06.05.2025.
 34. Redacția Alba24.ro, „24 octombrie: Ziua Națiunilor Unite: Cum a apărut ONU și care este rolul ei”, *Alba24.ro*, 24.10.2024, link, <https://alba24.ro>.

- ro/24-octombrie-ziua-natiunilor-unite-cum-a-apatut-onu-si-care-este-rolul-ei-1052162.html, accesat data 01.05.2025.
35. Redacția, „De ce a renunțat Rusia la Crimeea în 1945”, *Historia.ro*, 21 martie 2014, link, <https://historia.ro/sectiune/actualitate/de-ce-a-renuntat-rusia-la-crimeea-in-1954-578898.html>, accesat la data de 24.03.2025.
 36. Schaaf, Matthew, „In the new Ukraine, much of the old survives”, *Freedomhouse.org*, March 1, 2016, link, <https://freedomhouse.org/article/new-ukraine-much-old-survives>, accesat la data 13.04.2025.
 37. Security Council Report, „UN Document for Ukraine”, *Securitycouncilreport.org*, 27 February 2022, link, <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/ukraine/>, accesat la data 28.05.2025.
 38. Șiman, Augustina, „Problema Crimeei, de la origini până la Curtea Internațională de Justiție: Aspecte de Drept Internațional”, nr. 2 (49) 2019, pp. 42-68, pp. 42-68, link, https://www.inj.md/sites/default/files/19/42-48_5.pdf.
- SITE WEB
1. Stent, Angela, „How the war in Ukraine changed Russia’s global standing”, *Brookings.edu*, April 2, 2025, link, <https://www.brookings.edu/articles/how-the-war-in-ukraine-changed-russias-global-standing/>, accesat la data 28.05.2025.
 2. The war in Ukraine and the curtailment of the veto in the Security Council, *Geopolitique.eu*, link, <https://geopolitique.eu/en/articles/the-war-in-ukraine-and-the-curtailment-of-the-veto-in-the-security-council/>, accesat la data 10.06.2025.
 3. Umland, Andreas, „De ce războiul din Donbas nu a fost niciodată „civil””, *Hotnews.ro*, 11.04.2024, link, <https://hotnews.ro/de-ce-razboiul-din-donbas-nu-a-fost-niciodata-civil-7006>, accesat la 28.04.2025.
 4. United Nation, General Assembly, „At Three-Year Mark of Russian Federation’s Invasion, General Assembly Upholds Ukraine’s Territorial Integrity, Adopting Two Resolutions”, *Press.un.org*, 24 February 2025, link, <https://press.un.org/en/2025/ga12675.doc.htm>, accesat la data 12.06.2025.
 5. United Nation, General Assembly, *Resolution ES-11/1*. „Aggression against Ukraine”, A/RES/ES-11/1, 2 March 2022, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/1>, accesat la data 03.06.2025.
 6. United Nation, General Assembly, *Resolution ES-11/5*, „Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine”, A/RES/ES-11/5, 14 November 2022, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/5>, accesat la data 10.06.2025.
 7. United Nation, General Assembly, *Resolution ES-11\ 2*. „Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine”, A/RES/ES-11/2, 24 March 2022, pp.1-2, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/2>, accesat la data 10.06.2025.
 8. United Nations, „Supplement to an Agenda for Peace: Position Paper of the Secretary-General on the Occasion of the Fifth Anniversary of the United Nations”, A/50/60 – S/1995/1, *New York: United Nations*, January 25, 1995, 2, p.7-19, link, <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/UNRO%20S1995%201.pdf>, accesat la data 15.05.2025.
 9. United Nations, General Assembly, *Resolution ES-11/6*. „Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine”, A/RES/ES-11/6, 2 March 2023, p.1, link, <https://docs.un.org/en/A/RES/ES-11/6>, accesat la data 10.06.2025.
 10. Walker, Nigel, „Conflict in Ukraine: A timeline (current conflict, 2022-present)”, *Commonslibrary.parliament.uk*, 16 april, 2025, link, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9847/>, accesat la data 20.05.2025.
 11. Žalimas, Dainius, „Justificarea rusească a anexării Crimeii și propaganda nazistă: Asemănări majore și diferențe minore”, *Constcourt.md*, p.1-6, link, https://www.constcourt.md/public/files/file/Publicatii/2017/Crimeaannexation-BBCJ_Zalimas_-_RO.pdf, accesat la data 28.04.2025.